Šeštadienis, liepos 7, 1951 | No. 159 (Nr. 297)

DRAUGAS

No. 159 (Nr. 297) | Saturday, July 7, 1951

MOKSLAS ★ MENAS LITERATŪRA

KRUPAVIČIUS – DVIEJŲ EPOCHŲ KŪRĖJAS

Straipsnis, laimėjęs III premiją Ryškiosios Lietuvių Asmenybės konkurse

VYTAUTAS VAITIEKŪNAS, New York, N. Y.

Per praėjusį pusšimtį metų kiekviena mūsų tautos gyvenimo sritis yra turėjusi prasikišusių asmenybių. Bet kaip visuomeninės, politinės srities veikimas yra plačiau ir tiesiogiau susietas su plačiųjų tautos sluogsnių reikalais už betkurios kitos srities veiklą, taip ir visuomeninių ryškumas plačiuosiuos sluogsniuos yra visuotinesnis, nei kitų sričių asmenybių. O per praėjusiąją XX a. pusę tarp lietuvių visuomenininkų, politikų prasikišusių galvų pats ryškusis veidas, be abejojimo, yra prof. prel. *Mykolo Krupavičiaus,* gim. 1885 m. spalio 1 d. Balbieriškyje, Marijampolės apskr.

Sunku pasakyti, kiek ir kokios įtakos Krupavičiaus asmenybės plėtrai yra turėjęs jo tėvas, filosofijos mokslo daktaras, praktikoje dvarų „mekanikas" kiek metų, paskum savarankiškas ūkio nuomininkas, pagaliau išeivis Jungtinėse Valstybėse. Gal tėvo iškeliavimas svetur laimės jieškoti ir bus buvusi paskata Krupavičiui išsiugdyti savo didį prisirišimą prie Lietuvos, savo nesąlygotą atsidėjimą Tėvynės tarnybai.

Apsisprendęs lietuvybės kovotojas

Veiverių mokytojų seminariją 1905 m. Krupavičius baigia aiškiai apsisprendusiu lietuvybės kovotoju. Paskirtas mokytoju į nelietuvių gyvenamą Mozūriją, nė tik nenutraukia ryšių su Lietuva ir jos reikalais, bet aktyviai apaštalauja savajai tautai. Dėl to susilaukia didelių nesmagumų. Rusų žandarai jį kelis kartus suima. Lietuvą mylinčiam, Lietuvai gyvenančiam Krupavičiui ir tarp mozūrų nesaugu. Pavojus atsidurti Sibire ir skaudus pasiilgimas savo krašto, savų lietuvių skatino mokytoją Krupavičių jieškoti ir naujos vietos, ir tokio darbo, kuris nebūtų kliūtis gyventi Lietuvoj.

— Dažnai miške lietuvis, ko verkia, — nežino, — dainavo vyskupas Baranauskas.

Miške lietuvis tarytum dievotas piligrimas Dievo namuos. Miško aplinka artima lietuvio dvasiai. Ir Krupavičių miškas traukė. Todėl jis nuo Lietuvos jį atplėšusią mokytojo uniformą ryžtasi išmainyti į miškininko. Bet kai mokytojas Krupavičius su dokumentais prisistatė atitinkamoj įstaigoj ir pasiteiravo, ar kaip miškininkas gali tikėtis gausiąs darbo Lietuvoje, tai pats buvo paklaustas:

— Ar tamsta rusas?
— Ne. Lietuvis.
— Ar tamsta stačiatikis?
— Ne. Katalikas.
— Lietuvis katalikas miškininkas tegali tikėtis gauti darbo kur Archangelsko ar Vologdos srityse.

Viešpaties vynuogyne

— Tada malonėkite grąžinti man mano dokumentus.

Tačiau nepasisekimas tapti mokytu miškininku, kad galėtų tarnauti Lietuvai, Krupavičiaus pasiryžimo dirbti saviesiems ir su savaisiais neatšaldė. Anaiptol! Tik dabar vietoj lietuviško miško jis pasirenka Viešpaties vynuogyną. Kunigai juk palieka mi dirbti savo krašte. Tad nors mamos pertartas, bet Dievo Apvaizdos ir Lietuvos šaukiamas 1908 m. Krupavičius apsivelka klieriko sutaną.

Bet ir šis pasirinkimas jam ne lygiai davėsi įvykdomas. Ypatingai priekabus prie klieriko Krupavičiaus dėl šio lietuviškos veiklos pasirodė Seinų dvasinės seminarijos inspektorius Jalbžykovskis. Tik dėl vyskupo Karoso palankumo ir savo kieto apsisprendimo Krupavičius nebuvo išvilktas iš klieriko sutanos ir 1913 m. galėjo įstoti į Petrapilio dvasinę akademiją. Taip. Į Viešpaties vynuogyną Krupavičius tik „per jėgą" pateko.

Kapelionas Voroneže

Karo pabėgėlių lietuvių gimnazijai Voroneže prireikė kapeliono. Martyno Yčo, tos gimnazijos globėjo, prašomas akademijos profesorius kun. P. Būčys rekomenduoja tik ką augštuosius dvasininko mokslus baigusį teologijos kandidatą kun. Krupavičių. Apvaizda jaunąjį akademiką sviedė į patį lietuvių gyvenimo sūkurį. Voronežas 1917 m. buvo vienas didžiųjų lietuvių centrų Rusijoje. O Krupavičiaus atsiradimas tame centre sutapo su caristinės santvarkos griuvimu, su revoliucijos įsigalėjimu, su galimybe pasireikšti pavergtųjų tautų laisvam apsisprendimui.

Vienas geriausių kalbėtojų

Dar 1916 m. Maskvoje slaptame lietuvių studentų suvažiavime išryškėjo „Aušrinės" pakraipos studentų nusistatymas Lietuvos likimą jungti su Rusijos revoliucijos raida. 1917 m. revoliucijai pasisekus, lietuviai socialistai, iš dalies ir liberalai aiškiai nusiteikė, kad Lietuva turi federuotis su rusų demokratija. Lietuviai suskilo į Lietuvos pilnos nepriklausomybės šalinjnkus ir jos priešininkus. Krupavičius stoja į nepriklausomybininkų eiles. Kartą vienoj didžiųjų Voronežo salių vykstant lietuvių susirinkimui tarp nepriklausomybininkų ir jų priešininkų susidarė tokia didelė įtampa, kad ginkluotas susirėmimas jau kabojo ant plauko. Ir štai toj įaudrintoj nuotaikoj išeina kalbėti jaunas kunigas. Įsikarščiavusi publika ūžia abipusiais grūmojimais. Bet po keleto kalbėtojo sakinių ima atvėsti. Juo ilgiau jis kalba, juo salės nuotaika darosi blaivesnė ir vieningesnė su kalbėtoju. Ir kai paskutinis jo žodis nuaidi per bežadę minią, jos tarpusavinis priešiškumas yra ištirpęs. Ji laimėta Lietuvai.

Savo iš širdies trykštančiu žodžiu, geležine logika, savo sugebėjimu įsijausti į klausytojo dvasią, savo įtaigos galia Krupavičius veikiai išgarsėjo kaip vienas geriausių kalbėtojų.

Revoliucionierių nuteistas mirti

1917 m. vasarą Petrapily įvykusiame Rusijos lietuvių seime susikirtus nepriklausomybininkų ir jų priešininkų pažiūroms dėl Lietuvos likimo, ir Krupavičiui karštai ginant Lietuvos nepriklausomybės tezę, jo priešininkai vieni kitus klausinėjo:

— Kas per vienas tasai baisusis juodasis kunigas?

Krupavičiaus bekompromisinis nusistatymas Lietuvos nepriklausomybės klausimu, jo šia prasme aktyvumas tarp lietuvių pabėgėlių, jo populiarumas kaikam darė jį tikrai baisų ir pavojingą. Voronežo revoliucinis tribunolas, kuriame „teisėjais" buvo ir lietuviai Griškelis, Mašiotas, Butkus, už akių nuteisia Krupavičių mirti. Atsitiktinai apie tai patyręs, jis pakeičia sutaną į karjo milinę, užsiaugina ūsus ir barzdą, ir, B. Žukausko palydėtas, pasileidžia Lietuvos link.

Tautos šauklys

Nors 1918 m. kovo 3 d. Vokietija su Rusijos valdžią pasigrobusiais bolševikais buvo pasirašius taiką, bet vistiek nuo revoliucijos gaisų buvo atsitvėrus sandaria siena ir iš Rusijos patekti į vokiečių okupuotą Lietuvą nebuvo lengviau, kaip kupranugariui praljsti pro „adatos ausį". Kažin kaip Krupavičiui būt baigęsis vokiečių karantinas. Tik vyskupui užtarus po 5 mėnesių nelaisvės jis buvo paleistas.

(Nukelta į 2 pusl.)

Prel. M. Krupavičius, žymus visuomenininkas ir kalbėtojas

Neduš kiaušinis mestas iš lėktuvo

Atrodo keistai, bet netolimos ateities tikrovė, nes naujas metodas, kurį sugalvojo Harold Cohen, Illinois Technologijos instruktorius, panaudodamas pakavimui suspaustą orą. Jautrausi instrumentai, greitai sprogstančios medžiagos, gali būti supakuotos betkokiam transportui, be jokio pavojaus. Šio įpakavimo pagrindą sudaro: elastinės diagramos įdėtos į metalinius kevalus, į kuriuos yra pripumpuojama oro, kurio spaudimą viduje šitų kevalų reguliuoja tam tikras mechanizmas. (Sc. D.)

Grąžino išvogtus paveikslus

Vokiečių okupacijos metu iš Prancūzijos naciai išgabeno 61,000 meno paveikslų. 1,300 paveikslų jau grąžinta meno galerijoms ir 45,000 privatiems savininkams.

Benjamino Rush laiškai

Princetono universiteto spaustuvė spausdina Benjamino Rush laiškus. Jų esą per 650. Jų du trečdaliai dar niekur nebuvę spausdinti. Laiškai rašyti tarp 1761 ir 1813 metų. B. Rush yra Jungtinių Valstybių nepriklausomybės signataras. Jis buvo žymus politikas, moks lininkas (chemijos profesorius), socialinių reformų ugdytojas ir psichiatras.

Naujasis mėnulis

Prieš du metu Texas universiteto observatorija 82 colių reflektiniu teleskopu surado naują Neptūno satelitą Nereid. Dabar Nereidas nufotografuotas ir mokslininkas Dr. Van Biesbrolick jau gali pasakyti, kad šis satelitas keliauja aplink Neptūną beveik ištisus metus. Triton, kitas Neptūno satelitas, yra nuo planetos 220 tūkst. mailės ir aplink planetą apkeliauja per 5 dienas ir 21 valandą. Triton ir Nereid keliauja aplink Neptūną skirtingomis kryptimis.

Apie saulę

Visi žinom, kad žemėj energija gaunama iš saulės, bet ne visi įsivaizduojame milžinišką to "ugnies kamuolio" jėgą. Mokslininkai apskaičiuoja, kad, jei būtų galima išimti ir panaudoti tik vienos sekundės saulės darbą, žmonių reikalavimai jėgai būtų aprūpinti dviem milionam metų. Tik žemei teikiama saulės energija per vieną dieną, yra lygi 80 atominių bombų jėgai. Jei gaminti saulės šviesą, tai kainuotų daugiau kai $100,000,000 tik dvylikai valandų. Tokiai energijai gaminti reiktų statyti jėgaines kiekviename žemės kvadratiniame mailės plote. Ir tai saulė nėra vienintėlė naturalinė jėga. Yra tolimų žvaigždžių, kurios yra 500 kartų didesnės ir 20 kartų karštesnės negu saulė.

Moteris bei horizontas, kuria me susitinka dangus ir žemė. Joje, kaip neivienoje kitoje būtybėje, randa sau prieglaudą ir angelas ir velnias. Pati saldžiausia ir pati kilniausia mote ris turi savyje šiektiek pragaro anglių ir nėra taip menkos mo ters, kuri savyje neturėtų dangaus kertelės. **L. Boerne**

VYTAUTAS VAITIEKŪNAS

Vytautas Vaitiekūnas, kuris laimėjo III premiją Ryškiosios Asmenybę konkurse, gimė 1904 m. spalio 28 d. Salose, angliakasio šeimoje. Vaikystę praleido Suvalkijos mažažemio ūkelyje, per kelias vasaras turėjęs progos pažinti ganomų žąsų ir kiaulių piktus polinkius brautis į kaimynų javus ir bulves. 1922 m. vasario 13 d. eksternu baigė Kauno I-ąją gimnaziją. Ta proga susipažino su vėliau jam didelio po veikio turėjusiu prof. Dovydaičiu. 1926 m. baigęs Lietuvos universiteto teisių mokslus, advokatavo Kaune.

Vyt. Vaitekūnas

Pats ėjęs kietą gyvenimo kelią, dar daugiau vargo matydamas aplinkoj, Vaitiekūnas jau nuo gimnazijos dienų ėmė ypač domėtis socialiniais klausimais. Tatai jį atvedė į Lietuvos krikščionių darbininkų sąjūdį. Nuo 1925 m. jis nuolatinis šio sąjūdžio veikėjas. Nuo 1928 m. jo centrinės vadovybės narys. Jis nepasitraukė iš aktyvaus reiškimosi šiame sąjūdyje ir tada, kai bendrosios visuomeninio darbo sąlygos dėl žinomų aplinkybių buvo labai nepalankios ir suvaržytos. Nuo veiklos su krikščioniškąja darbininkija jo neatbaidė nei kratos, nei tardymai, nei ištrėmimas iš Kauno policijos priežiūron. 1934 m. jo, prof. Dovydaičio ir kan. Kapočiaus iniciatyva buvo padaryta krikšč. darbininkų organizacijoje gyvenimo iškeltų pakeitimų, pritraukta naujų įžymių veikėjų, kaip dr. P. Dielininkaitis, dr. A. Maceina, dr. J. Grinius, ir eilė kitų, ypač iš tarpo studentų ateitininkų, tuo suteikiant Lietuvos krikšč. darbininkų sąjūdžiui naujų impulsų. Ir paskutinis tei sėtas sąjūdžio suvažiavimas, įvykęs 1940 m. gegužės 8—9 d.d. Vilniuje, į centro vadovybę greta Dielininkaičio, Dovydaičio, Griniaus, Maceinos išrinko ir Vaitiekūną.

Bolševikų okupacija nutraukė gražų krikšč. darbininkų sąjūdžio veikimą. Vaitiekūnas tik laimingo atsitiktinumo dėka NKVD areštų pirmosios bangos metu (1940. 7. 11.) išvengė daugelio savo bendraminčių ir bendradarbių likimo. (Atėjus suimti, nebuvo namie). Netrukus įsijungia į rezistencinės kovos organizaciją. O 1943 m. sudarius Vliką, nuo pat jo veikimo pradžios atstovauja jame Darbo Federacijai. 1944 m. pavasarį patekęs į gestapo nagus, Apvaizdos valia išvengė „Volksgerichto" kilpos ir 1945 m. balandžio 14 d. kartu su kitais vadinamos vlikininkų grupės žmonėmis (Bieliuku, Damušiu, Gaidžiūnu, Valiuliu, Vėbra ir kt.) buvo ame rikiečių išlaisvintas.

Vlikui 1945 m. pavasarį savo veiklą perkėlus šiapus geležinės uždangos, Vaitiekūnas vėl įsijungia į jo sudėtį Lietuvos krikš čionims darbininkams atstovauti. Vliko nariu jis buvo iki savo išvykimo į JAV 1950 m. gale, aktyviai reikšdamasis jo veikloje.

Nuo 1951 m. birželio 1 d. jis yra Laisvosios Europos Komiteto Patariamosios Lietuvių Grupės narys, atstovaudamas joje lietuvių rezistenciniam sąjūdžiui ir Darbo Federacijai.

Periodinėje lietuvių spaudoje pradėjo reikštis dar būdamas gimnazijoje. 1929—32 m. buvo faktinis, o kurį laiką ir atsakomasis Lietuvos krikščionių darbininkų savaitraščio „Darbininko" redaktorius.

Nuo 1918 metų ateitininkų sąjūdžio dalyvis.

Giliai tikėdamas krikšč. socialinio mokslo išganingumu kovoje už socialinį teisingumą, susižavėjęs krikšč. socialinės minties realiu radikalumu, Vaitiekūnas, atrodo, ir ryškiosios asmenybės jieškodamas, bus sąmoningai sustojęs ties Krupavičium, kaip vienu radikaliųjų socialinės krikščionybės atstovų ir socialinių reformų vykdytojų.

Šimkus apie V. Europoj esančius liet. dailininkus

"S. L." No. 166 taip bylojo: "Eilė buržuazinių dailininkų sėmė savo "įkvėpimą" iš Paryžiaus dekadanso drumzlinų šaltinių ir buvo nuolat. konflikte su liaudimi. Tokie buržuazijos tarnai, kaip Galdikas, Samuolis, Valeška, Vizgirda, Arbitblatas ir kiti, tiesiog klejojo spalvomis be turinio ir formos. Buržuazinė spauda juos be jokio saiko garbino. Bet liaudis nepripažino tokio "meno"... Žodžiu, V. Europoj laisvę pasirinkę mūsų dailininkai, įvertinti ir pripažinti geriausių kritikų, apšaukiami komunistams "netikusiais" tik dėl to, kad jie nėra komunistai. Viskas bolševikų "mene" turi tarnauti propagandai. Imkime kad ir Maskvos Tretjakovo galerijoj suruoštą paroda, kurion buvo parinkta ir 20 bolševikams priimtinų liet. dailininkų kūrinių. Po čekistiško tikrinimo ten galiausia buvo leista išstatyti tik Maskonio brigados Mikalkevičiaus portretą, Janulio — Motinos didvyrės, A. Želalienės portretą, Žmuidzinavičiaus — "Į nakties gaudymą" ir "Nemuno intaką", V. Dilkos — "Kolchozo steigiamąjį susirinkimą", grafikų: Galdiko — S. Neries poemos apie Staliną 6 iliustracijas, Tarabildienės — 2 Žemaitės pasakojimų iliustracijas ir Buraco — "Žiemą"; skulptorių: P. Aleksandravičiaus — Žemaitės portretą, Žuklio — V. Kapsuko biustą, Mikėno — Melnikaitės portretą, Petrulio kompozicija "Komunistų sušaudymas".

Filmas bolševikiškoj tarnyboj

Baigta gaminti spalv. filma, pavadinta "Sovietinė Lietuva". Joj "turėjo būti atvaizduoti Sov. Lietuvos laimėjimai per Stalino penkmetį". Filmas pagaminta bendromis "Maskvos Film" ir Sov. Lietuvos filmų studijos pastangomis. Vyr. režis. O. Podgoreckoe, režis. J. Maciulevičius, vyr. operatorius stal. premij. laureatas T. Gonovas, operatoriai: Starošovas, Poičneko ir L. Tautrimas. Scenarijaus autorius — T. Tilvytis, muzika — B. Dvariono. Filmoj rodoma Baltijos jūra, kur vežamos žuvys "į plačiąją tėvynę" 1952 m. duoklės sąskaita, Klaipėdos "Trinyčių", Kauno šilko fabrikai, kolchozų "laimėjimai" su ilustracijomis iš Pakruojaus rajono kol. ūkio, "Gegužės pirmoji". Soviet. Lietuvos dešimtmečio proga buvo rodoma lietuviškai įkalbėtas filmas "Berlyno užėmimas", kur gavo pasirodyti stalininis "laureatas" J. Rudzinskas, artistai B. Kisielius, P. Zubonas, B. Bratkauskaitė, G. Jackevičiūtė, O. Juodytė, J. Spiragis ir kt. Studija taip pat parengė filmo "Kubanės kazokai" liet. versiją. Pagal Baltušio ir stal. laureato S. Gabrilovičiaus scenarijų "Tolimoj apylinkėj" baigta ruošti filmas. Joj išdergiama visa, kas buvo gera N. Lietuvoj, išaukštinami kol. ūkiai etc.; užtat ją už tą dergimą kinematografijos ministerija, kaip ir filmą "Marytė", "užgyrė", o dabar "suka" soviet. respublikų kinematografininkai.

Foto paroda iš sov. Lietuvos gyvenimo buvo išstatyta Maskvoj. Fotografai Linskerovas ir L. Rorozovas paruošė fotografijas iš žuvininkystės artelės "Baltijos žvejys", Janonio popieriaus fabriko darbo, Vilniaus statybos ir kaip stud. L. Petronis piešia paveikslą "Rytas kolchozo brigadoj". St. Žuko visas politines karikatūras norima drauge su monografija išleisti atskiru leidiniu.

Išbarti rašytojai

Lietuvos soviet. rašytojų draugijos valdybos 3 plenumas nagrinėjo 2 temas: socialistinė vaikų literatūra ir literatūros kritika. Paskaitą skaitė V. Reimeris. Rašytojai išbarti, kad neįtraukia į savo temas partijos nutarimų. Vaikų sekcija partijai atrodo pakankamai veikli. Kalbėjo Balčiūnienė, Lukošytė, Siuckus, Pečiūra, Janušytė, Mažėlaitis, Vengris, Šaltenis, Churginas, Jankauskas, Matulis. "Liet. pionierių" redaguoja P. Mikutaitis. Paskaitoj "Litaratūrinė kritika" Šimkus puolė J. Paleckį už jo klaidas knygoj "Sov. Litva". Kalbėjo dar Baltušis, Korsakas, Žukauskas ir kt. Išleistas J. Macevičiaus kom. eilėraščių rinkinys "Statytojas", Mažielaičio "Komunizmo širdis" ir "Žemė paskelbė"; A. Žukauskas savo eilėraščius paskyrė pasmerkti Korėjoj "anglosaksų kolonizatorius", J. Palemonas rinkiny "Sveikinu tave, Sov. Lietuva" vaizduoja "laimingą darbininkų gyvenimą" (tur būt, savo, tik ne darbininkų). Liaudies kūrybos namai išleido J. Švedo "Stalinas tarė — taip ir bus" ir K. Kavecko "Daina apie taiką".

Atidarytas "muzikos universitetas"

Vilniuj pirmą paskaitą skaitė valdybos virš. J. Banaitis. Ją palydėjo radijo komiteto simf. orkestro koncertas, diriguojamas A. Klenickio. Buvo atlikti sovietinių kompozitorių kūriniai: K. Galkausko Simfonija, Vainiūno Vargonų koncertas, Tallat - Kelpšos uvertiura, J. Karoso suita. Muzikos "universitetas" užplanuotas ir Kaune.

Komunizmas Kinijoj

Benjaminas Schwartz parašė knygą šiuo pavadinimu "Kinų komunizmas ir Mao iškilimas". Ją spausdina Harvardo universiteto spaudos skyrius. Autorius įrodinėja, kad Kremliaus propagandistai dirba virš laiki, kad paslėptų faktą, jog Mao ir jo vadovaujami Kinijos komunistai praktikuoja "hereziją veiksmuose", tai yra, veikia nesilaikydami Markso — Lenino Stalino tradicijų. Autorius mano, kad tai gali privesti prie paaštrėjimo santykių tarp Sovietų Rusijos ir komunistinės Kinijos.

MŪSŲ KALBA

TVARKO

DR. P. SKARDŽIUS IR S. BARZDUKAS

57. PATRULIS ar PATROLIS?

Karinėje lietuvių kalboje nepriklausomybės laikais visuotinai buvo vartojamas tik **patrulis** "žvalgas; žvalgų būrelis"; ši lytis tebuvo sutinkama ir šiaip raštų bei spaudos kalboje. Bet Naujienose vartojamas angliškas **patrolis:** komunistų **patroliai** puola sąjunginiinkus (Nr. 148). Tame pat dienraštyje, kaip ir kaikuriuose kituose Amerikos lietuvių laikraščiuose, pasitaiko nemaža ir kitų suanglintų svetimybių. Tačiau toks lietuvių kalbos tarptautinių svetimybių anglinimas yra visai nereikalingas dalykas: lietuvių kalboje tos svetimybės daug kur gali būti vartojamos ir be šios pašalinės angliškos priemaišos. Pvz. užuot anglų **televisi**on (iš sen. graikų **tele** "toli" ir lotynų **visio** "matymas, reginys") puikiausiai gali būti vartojama **televizija,** ne suanglintas **televiženas,** nes paprastai lotynų **visio** mes tiesioginiai tariame **vizija,** ne **viženas,** panašiai kaip lot. **dictio** sakome **dikcija,** ne **dikšenas** ir kt. Arba štai vėl sen. gaikų **horison** (vs. km. **horizontas**) lietuvių kalboje jau visuotinai yra įprastas tarti **horizontas,** ne **horaizn**as (iš anglų **horizon**). Taip pat anglų **hurricane** vietoje lietuvių kalboje yra įsigalėjęs ne angliškas **herikeinas,** bet **uraganas,** kuris per prancūzų **ouragan** ir toliau per ispanų **huracan** yra kilęs iš vienos pietinės Gvatemalos indėnų padermės tikrinio vardo **Hurakan** "perkūno ir žaibo dievas". Dėl tos pat priežasties prc. **patrouille** lietuvių kalboje tartinas **patrulis,** ne angliškas **patrolis** (anglų **patrol** irgi yra kilęs iš prc. kalbos), nes prc. **ou** (**u**) prieš **l** jau nuo seniau lietuvių kalbėje įprastas tarti ir, be to, dar pažįstamas kitose V. Europos kalbose.

Naujienos, užuot be reikalo anglinusios tarptautines lietuvių kalbos svetimybes, geriau padarytų, jei daugiau laikytųsi bendrinių lietuvių kalbos įpročių ir tuo būdu daugiau prisidėtų prie bendrinės lietuvių kalbos kultūros. Čia nereikalingas blaškymasis tik didina disorientaciją. —P. S.

Krupavičius — dviejų epochų kūrėjas

(Atkelta iš 1 pusl.)

Pasiekęs Vilnių Krupavičius tuoj įsitraukia į Lietuvos statymo darbą. Valstybės Tarybos paskirtas įgaliotiniu jis tampa tautos šauklių. Vykdamas iš miesto į miestą jis skelbia lietuviui naujo gyvenimo pradžią. Skelbia ne tik Lietuvos nepriklausomybę, bet ir jos turinį: žemės reformą, socialinį teisingumą...

Bet kai andai kasijoj Krupavičiaus bekompromisinis Lietuvos nepriklausomybės siekimas darė jį baisų bolševikams, taip dabar Lietuvoje savo socialiniu pažangumu jis išgąsdino dešiniuosius. Po vieno jo pranešimo Kauno darbininkams apie žemės reformą Valstybės Tarybos narys Banaitis Valstybės Tarybos pirmininkui Smetonai apskundė Krupavičių skelbiant bolševizmą. Smetona pavedė P. Klimui atšaukti Krupavičiui duotą Valstybės Tarybos įgaliojimą.

Socialinės programos vykdytojas

Bet ne tik to meto tautininkai, ir kai kurie bendraminčiai reiškė abejonių dėl Krupavičiaus socialinės programos. Tatai buvo ryšku ir 1919 m. krikščionių demokratų konferencijoje. Konferencijos dauguma pasisakė su Krupavičium. Už Krupavičiaus programą pasisakė ir tautos dauguma, 1920 m. į Steigiamąjį Seimą iš 112 atstovų 59 išrinkdama krikšč. demokratų bloko. Tuo tautos sprendimu Krupavičius buvo įgalintas Lietuvos nepriklausomybei duoti turinį. Vadovaudamas Steig. Seimo daugumai, jis turėjo lemiančio poveikio ne tik demokratinei Lietuvos konstitucijai, žemės reformos įstatymui, bet ir visiems Steig. Seimo darbams. Lygiai reikšmingas jo dalyvavimas ir kituose demokratiniuose Lietuvos seimuos. Demokratinė 1920—26 metų Lietuva — Krupavičiaus Lietuva.

Žemės reforma

Pagrindinis, Lietuvos nepriklausomybei kryptį davęs Krupavičiaus veikalas yra žemės reformos įvykdymas. Šiuo savo darbu Krupavičius tapo epochiniu lietuviu. Tokio masto vyrų tautos tik per šimtmečius susilaukia. Jei žemės reformos įstatymo pravedimas apreiškė Krupavičių kaip didelių socialinių reformų pradininką ir žemės klausimo žinovą, tai žemės reformos įvykdymas parodė ne tik didelį jo apdairumą tyčia ir netyčia sudarytose kazuistikos painiavose ir spąstuose, parodė ne tik jo pagarbą kiekvieno teisingam ir teisėtam reikalui, bet ir gilų įsijautimą į žmonių galvoseną, jų intencijas ir sentimentus. Jo ministeriškas kabinetas buvo atdaras visiems. Nors tarp dvarininkų sklido apie jį pikčiausių prietarų, tai betgi apsilankęs pas jį ne vienas apstulbdavo dėl jo nuoširdumo.

—Kas su kryžium dirba, to darbai negali būti blogi, — pareiškė viena dvarininkė, apleisdama ministerio Krupavičiaus kabinetą, kurio sienoje kabėjo kryžius.

„Sirgo" Lietuvos reikalais

Vadistinis režimas, išjungęs tautos valios pasireiškimą valstybės reikalus sprendžiant, sutrukdė ir Krupavičiaus reiškimąsi. Bet ir tada, tiek studijuodamas Prancūzijoje, tiek vikaraudamas ar klebonaudamas, tiek profesoriaudamas Vilkaviškio kunigų seminarijoje, jis nesiliauja „sirgęs" Lietuvos reikalais. Ne be reikalo vadistinis vidaus reikalų ministeris įsikarščiavęs kartą pasakė:

— Kol aš nesulikviduosiu Kalvarijos klebono, neturėsime ramties...

Apie Krupavičiaus populiarumą yra toks linksmas liudijimas. Užėjus sugadintų lietuvių pavardžių lietuvinimo madai, vienas žinomas inžinierius buvo kartą paklaustas, kodėl nesulietuvinąs savo supadintos pavardės.

— Lietuviškiausia, atseit lietuviams labiausiai pažįstama pavardė yra Krupavičius. Kol pavardžių keitimo komisija nesutinka manosios pakeisti į Krupavičius, aš pasilieku savo senąją.

Organizuoja rezistenciją

Kai Lietuvą užgriuvo didžios nelaimės ir tautą buvo palikta savo pačios likimui, Krupavičius pirmas ėmėsi organizuoti tautos rezistenciją okupantui, nevengdamas, žinoma, panaudoti visas galimybes tautos nedaliai palengvinti. Savo žygiais sukelia prieš save bolševikinį nirtulį ir turi slapstytis. Bolševikinę okupaciją pakeitusi nacinė Lietuvai taip pat nieko gera nelėmė. Dėl gyventojų masinio žudymo, jų turto grobimo, dėl Lietuvos kolonizavimo vokiečiais Krupavičius reaguoja. Rezultatas — areštas ir ištrėmimas iš Lietuvos.

Laimingai išgyvenęs bombardavimų siaubą ir išvengęs gestapo kilpos, žlugus nacių galybei ir Vlikui savo veiklą atnaujinus V. Vokietijoje, Krupavičius įsijungia į Lietuvos laisvinimo organizaciją ir stoja laisvinimo kovos priešakyje. Kaip kadaise Mozė savo tautą iš nelaisvės vedė per marias ir tyrus į žadėtąją žemę, kartais mokydamas, kartais guosdamas, kartais rūstaudamas ir graudendamas, bet visada didžiai mylėdamas, taip nūdien Krupavičius, kartais liūdnas ir gaižus, kartais pamokslininkiškas, bet visada degąs meile Lietuvai, visada plieninė valia laužąs gyvenimo sunkumus, visada gyvu tikėjimu regįs laimingą Lietuvos ateitį, vedąs mūsų tautą jos istorijos tragingiausio tarpsnio metais į tėvynės išlaisvinimą.

Lietuvių bendruomenės statytojas

Bet Vliko pirmininkas Krupavičius yra ne tik Lietuvos laisvinimo kovos vieningumo simbolis, ne tik kovos vadas ir šauklys. Jis yra pasaulyje paskliudsiųjų lietuvių bendruomenės didysis statytojas. Jis yra mūsų išeivijos lietuvybės didysis krivis, krivių krivis. Krupavičiaus vykdomas pasaulio lietuvių bendruomenės organizacijos kūrimas mūsų išeivijos lietuvybei palaikyti ir tautinei kultūrai ugdyti yra ne mažesnės reikšmės, kaip kad žemės reforma Lietuvos nepriklausomybei. Ir šiuo atžvilgiu Krupavičius yra epochinis lietuvis.

Krupavičiaus prasikišimo negalėjo nepastebėti ir Vatikanas. Jo pakėlimas popiežiaus rūmų prelatu yra akivaizdus ženklas, kad Viešpaties vynuogyne tarnas nebūtinai turi apsiriboti tik klausykla ir sakykla; yra ženklas, kad kunigas Dievo karalystę gali ir kaip tiktai reikšmingai veikti šeda, kai jo darbo laukas — tautos reikalai, kai jo reikla aps. sta ir įprasminta tautos rūpesčių, kančių, kovų ir siekimų.

Jo raštai ir jo idealas

Krupavičius yra daug rašęs, daug redagavęs, daug išleidęs. Kiek jis ryškus gyvenime, tiek raiškus savo raštuose. Kai man dar jaunam gimnazistui pakliuvo į rankas Gabr. Taučiaus (vienas Krp. pseudonimų) „Apie visuomeninį darbą", aš tą knygą skaičiau kelis kartus. Ir kaskart ji labiau mane patraukė. Ir kiek viena Krupavičiaus knyga, kiekvienas rašinys skaitytoją pagauna ir uždega savo raiška.

Prof. Ernestas Galvanauskas viename pokalbyje apie mūsų politinių partijų vadus be kita ko yra pareiškęs, kad iš savo ilgamečio sąlyčio ir bendradarbiavimo demokratinėje Lietuvoje su vadovaujančiais partijų žmonėmis, tiek esant jam vyriausybės priešakyje, tiek sudėtyje, yra patyręs Krupavičių savo partijos reikalą visada subordinuojant bendrajam.

Galima būti kitos pasaulėžiūros kaip Krupavičius, galima priklausyti kitai politinei srovei kaip jis, galima nesutikti su jo nusistatymu tuo ar kitu konkrečiu klausimu, galima priveng ti jo kantuotumo, bet negalima nenulenkti galvos, negalima nepripažinti, kad Dievas ir Tėvynė Krupavičiui nėra tik šūkis tik žodžiai, bet visa jo būtis.

Laimino per kalėjimo langą

Čekoslovakijos komunistinė vyriausybė paskutiniu laiku per kėlė Prahos arkivyskupą Beran į labai nuošaliai Austrijos pasienyje esantį Nova Rise vienuolyną, kuris yra paverstas koncentracijos stovykla. Pakeisdami kalinimo vietą, komunistai tikisi galutinai nutraukti arkivyskupo ryšį su tikinčiaisiais. Kai ark. Beran buvo laikomas Moravska Ostrava pilyje, gyventojai iš plačių apylinkių dažnai susirinkdavo po pilies langais, prašydami palaiminimo iš savo kalinamo ganytojo.

Gydytojų draugija

Kolumbijoj įsisteigė Katalikų Gydytojų Draugija, kuri pasistatė sau tikslu gydytojų religinį, moralinį ir kultūrinį formavimą. Draugija rūpinsis taip pat medicinos mokslą suderinti su katalikiškais principais ir stengsis ugdyti artimo meilę narių santykiuose tarpusavy ir su bendruomene.

Moterys visuose dalykuose palinksta į kraštutinumus: arba jos yra geresnės arba blogesnės už vyrus. **La Bruyere**

KAS AŠ ESU?

Buržujus?
Kapitalistas?
Liberalas?
Proletaras?
Krikščionis?
Komunistas?
Socialistas?

Jei dar neališku—tuoj skaitau knygą:

DIDŽIOSIOS GRUMTYNĖS

68 pusl. Kaina $1.00

Užsakymus su pinigais siųskite:
DRAUGAS, 2334 S. Oakley Ave.
Chicago 8, Ill.

Jau išėjo Vinco Ramono

DULKĖS RAUDONAM SAULELEIDY

Romanas apie lietuvių išgyventas dienas bolševikų okupacijoje.
396 pusl. Kaina $3.00
Užsakymus su pinigais siųskite:
DRAUGAS,
2334 So. Oakley Ave.
Chicago 8, Ill.

GĖLIŲ GRAŽIŲ
PIRKITE IŠ GUŽAUSKŲ
3901 S. Wentworth Ave.
Beverly Hills Floral Co.
STewart 3-24[illegible]
HUdson 2-29[illegible]

SOPHIE BARCUS RADIO PROGRAMA
iš W.G.E.S. stoties — Banga 1390
PIRMAD. iki PENKTAD.
8:45 iki 9:30 val. ryte.
ŠEŠTAD. 8:30 iki 9:30 val. ryte.
LIETUVIŠKOS VAKARUŠKOS
iš tos pat stoties PIRMAD.
vakare nuo 7 iki 8 val.
Tel. HEmlock 4-2413
7121 SO. ROCKWELL ST.,
CHICAGO 29, ILL.

Tel.: ofiso VI.7-0600, rez. FR.6-4922
DR. BR. GAIŽIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4055 Archer Ave.
Kamp. Archer-Califirnia Ave.
VAL.: 2—4 ir 6—9 p.p.,
išskyrus sekmadienius.

DR. I. E. MAKAR
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
11750 So. Parnel
Tel.: PUllman 5-8277
VALANDOS:: pagal susitarimą

Tel.: Ofiso PR.6-6446 rez.HE.4-3150
DR. F. C. WINSKUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2420 West Marquette Rd.
VAL.: Nuo 2 iki 4 p.p.: 6 iki 8 vak.
Trečiad. ir šeštad. pagal sutartį.

Tel.: Ofiso WA.8-3060, rez.CO.4-1187
DR. Z. DANILEVIČIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
10748 So. Michigan Ave.
VAL.: (išskyrus šeštad. ir sekmad.)
Nuo 1 iki 4 v. p.p.; 7—9 v.v. Šeštad. priima tik pagal susitarimą.
Rezid.: 10838 So. Wabash Ave.

Tel.: Ofiso YA.7-5557 rez.RE.7-4966
DR. FRANK C. KWINN
(KVIEČINSKAS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1651 West 47th Street
LIGONIUS PRIIMA: Kasdien nuo 2 val. iki 4 v. popiet. Nuo 7 v. iki 8:30 v. v. Išskyrus trečiad. ir šeštad. vak.

Tel.: Ofiso YA.7-0554 rez. ML3-2880
DR. CHARLES SEGAL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4740 So. Ashland Avenue
(antras aukštas)
OFISO VAL.: Nuo 10 iki 12 v. ryto, nuo 2 iki 4 v. p.p.; nuo 7 iki 8:30 v. v. Sekmad. nuo 10 iki 12 v. dieną

Emerg. Tel. KEdzie 3-2868
DR. EMILY V. KRUKAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
4146 Archer Ave., Chicago, Ill.
Tel. LAfayette 3-3210
VAL.: pirm., antrad., ketv., 12—2:30 ir 6—9 vak., penkt. ir šešt. 12—2:30
6234 Archer Road, Argo, Illinois
Tel. Summit 1580
VAL.: penktad. 2:30 iki 8 val. vak. šeštad. 2:30 iki 6 val. vak.

Telefonas OLympic 2-4276
DR. P. ATKOČIUNAS
DANTISTAS
1446 So. 49th Court, Cicero
VAL.: antr., ketvr. 10-12, 2-6, 7-9 pp. penkt. 3 — 6, 7— 9p.p.
3147 S. Halsted St., Chicago
VAL.: pirm., treč., šešt. 3 — 8 p.p. penkt. 10 — 12 ryte

Tel.: Ofiso PR.6-3838, rez. VI.7-2421
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
LIETUVIS GYDYTOJAS)
2500 West 63rd Street
VAL.: kasdien nuo 2—4 p.p. ir 7:30 iki 9 vak. šeštad. nuo 2—4 popiet. trečiad. ir sekmad. uždaryta.

Telefonas: REliance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
PHYSICIAN and SURGEON
(LIETUVIS GYDYTOJAS)
3925 West 59th Street
VAL.: 2—4 popiet, 6:30—8:30 vakarais Trečiad. pagal šutartį.

Tel.: Ofiso YA.7-1166, rez.DA.6-1126
DR. J. GUDAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
756 West 35th Street
(kampas Halsted ir 35-tos gatv.)
VAL.: 1—4 ir 6:30—8:30 p.p. kasdien. Atidara šeštad 1—4 val.
Rez. 3247 S. EMERALD AVE.

Tel.: Ofiso HE.4-5849, rez.HE.4-2821
DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6757 So. Western Ave.
VAL.: trečiad. ir šeštad. pagal susitarimą; kitomis dienomis nuo 2 iki 4 popiet. 7—9 vakare.

Tel.: Ofiso HE. 4-2123, rez. PR. 6-8484
DR. V. P. TUMASONIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6255 South Western Avenue
VAL.: kasdien 2—4 p.p. ir 6—8 vak. šeštad. 2—4 p.p. Trečiad. ir sekmadieniais uždaryta.

Tel.: Ofiso KE.3-9000, rez. OL.2-1381
DR. FERD. VYT. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
9 So. Kedzie Ave., 304 kamb.
VAL.: 1-5 ir 6-8 pirmad., trečiad. ir penktad. Kitu laiku pagal sustarimą
Rez. 1635 S. 48TH CT., CICERO

Dr. Anthony A. RUDOKAS
OPTOMETRISTAS
4701 S. Damen Ave. Chicago 9, Ill.
VAL.: nuo 6 v.v. iki 9 v. vak., šešt. nuo 10 v.ryt. iki 6 v.v. išskyrus treč.
šaukite — YArds 7-7381

Egzaminuoja Akis — Pritaiko Akinius
DR. J. J. SMETANA, JR.
OPTOMETRISTAS
AKIŲ SPECIALISTAS
1801 So. Ashland Avenue
VAL.: pirmad. antrad. ketvirtad., penktad. 9:30—12; 1:30—8 v.v., trečiad. uždaryta, šeštad. 9:30 iki 12; 1:30 iki 6 val. vak.
CAnal 6-0523. Platt Bldg.

DR. G. SERNER
LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
25 metų patyrimas

Tel. YArds 7-1829
Pritaiko Akinius
Kreivas Akis Išt[illegible]
Ofisas ir Akinių Dirbtuvė
756 W. 35th Street
VAL.: nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8, trečiad. nuo 10—12, šeštad. 10—3 p.p.

SKAITYKITE "DRAUGĄ"!

Tel.: ofiso HE-4-6699; rez. CL-4-0955
DR. A. ALEKNAVIČIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1957 W. Garfield Blvd.
VAL.: 1—4 ir 6—9
išskyrus ketvirtad. ir sekmad.

Ofiso telefonas VIrginia 7-1886
DR. AL. RAČKUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4204 Archer Avenue
VAL.: kasdien nuo 2:00 iki 8:00 val. trečiad. ir sekmad. tik susitarus.

Ofiso telefonas GRovehill 6-4020
Rezidencijos telef. HIlltop 5-1560
Dr. Alexander J. Javois
(JOVAIŠAS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2423 West Marquette Rd.
VAL.: Nuo 2—4 v. p.p. ir 7—9 vak. trečiad. ir šeštad. pagal sutartį.

DR STRIKOL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4645 So. Ashland Ave., Chicago
VAL.: nuo 2—4 ir 6—8; trečiad., šeštad. ir sekmad. tik pagal sutartį.
Tel.: Ofiso YA.7-4787, rez.PR.6-1930
Jei neatsilieps viršminėti telefonai šaukite: MIdway 3-0001

Tel.: Ofiso CA.6-0257, rez.PR.6-6659
DR. P. Z. ZALATORIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1821 So. Halsted Street
Rezid. 6600 S. Artesian Ave.
VAL.: 11 v. r. iki 3 p.p; 6—9 v.vak.

Tel.: Ofiso VI.7-6583, rez.RE.7-7868
DR. BIEZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2201 West Cermak Road
VAL.: 1—3 popiet ir 7—8 v. vak trečiad. ir sekmad. ofisas uždarytas, šeštad. tik nuo 1—3 val. popiet.
Rezid. 3241 W. 66TH PLACE

DR. B. C. BRUZAS
DANTISTAS
VALANDOS: 10 iki 8
Trečiadieniais tik susitarus
4003 Archer Avenue
Truputį į rytus nuo California
Tel. YArds 7-7772

Tel.: Ofiso RE.3-9000, rez. OL.2-1381
DR. FERD. VYT. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
9 So. Kedzie Ave., 304 kamb.
VAL.: 1-5 ir 6-8 pirmad., trečiad. ir penktad. Kitu laiku pagal sustarimą
Rez. 1635 S. 48TH CT., CICERO

Dr. Anthony A. RUDOKAS
OPTOMETRISTAS
4701 S. Damen Ave. Chicago 9, Ill.
VAL.: nuo 6 v.v. iki 9 v. vak., šešt. nuo 10 v.ryt. iki 6 v.v. išskyrus treč.
šaukite — YArds 7-7381

Egzaminuoja Akis — Pritaiko Akinius
DR. J. J. SMETANA, JR.
OPTOMETRISTAS
AKIŲ SPECIALISTAS
1801 So. Ashland Avenue
VAL.: pirmad. antrad. ketvirtad., penktad. 9:30—12; 1:30—8 v.v., trečiad. uždaryta, šeštad. 9:30 iki 12; 1:30 iki 6 val. vak.
CAnal 6-0523. Platt Bldg.

DR. G. SERNER
LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
25 metų patyrimas

Tel. YArds 7-1829
Pritaiko Akinius
Kreivas Akis Ištaiso
Ofisas ir Akinių Dirbtuvė
756 W. 35th Street
VAL.: nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8, trečiad. nuo 10—12, šeštad. 10—3 p.p.

SKAITYKITE "DRAUGĄ"!

GOODYEAR TIRES-TUBES
Turime ir kitų išdirbysčių.
WILLARD BATTERIES
NYLON, FIBER AND PLASTIC SEAT COVERS.
Lengvais išsimokėjimais

Balzekas Motor Sales, Inc.
4030 ARCHER AVENUE Chrysler - Plymouth Dealer Phone Virginia 7-1515

For Years of Dependable Refrigeration!
Be Sure! Choose
Hotpoint

$269.95
New 1951 De Luxe 8.1 cu. ft. Refrigerator with 24-lb. Speed Freezer
- 2 Hi-Humidity Drawers, roller-mounted
- Deep Meat Pan.
- Roomy Tall-Bottle Zone
- New door Safety Stop
- 5-Year Protection Plan on Thriftmaster Unit

Depend on Hotpoint this year and for years to come! Here's genuine top-quality value in size, features, efficiency, and dependable operation. Lasting all-steel cabinet, beautifully finished in gleaming Calgloss® enamel, won't chip, crack, or flake. Let us show you what a great value it is. Come in today!

Guaranteed Electric
2876 WEST CERMAK ROAD
Telephone BIshop 7-3333

"Draugę" rasite vėliausių, gėriausių žinių.

LAUREATAS APIE ŽMOGAUS PASKIRTĮ

DR. R. MILLIKANO ŽODIS VIENOS KNYGOS PROGA

Nobelio premijos už fiziką Laureatas Dr. R. Millikan rašo apie D-ro Lecomte Du Nouy knygą: "Dr. L. Du Nouy savo knygoje "Žmogaus paskirtis" (Human d e s t i n y), vien tik mokslo daviniais pasiremdamas, įrodo materializmo klaidingumą. Aš nežinau nei vieno, kuris pirm jo būtų to darbo ėmęsis. Ir nei vienas negalėjo išdrįsti to darbo imtis, kadangi neturėjo tiek patyrimo matematikoje, fizikoje, chemijoje, biologijoje ir filosofijoj, kiek dr. Lecomte du Nouy.

Knyga "Žmogaus paskirtis", tiek iš mokslo ,tiek iš religijos taško yra teigiamas kūrinys.

Šitoje knygoj tiek fundamentaliai yra išdėstytas bešališkas dalyko pažinimas, kad retai pa naši viena ar dvi knygos šimtmečio bėgyje atsiranda.

Darvinas ir krikščionybė

Su įėjimu į madą Darvino evoliucijos (išsivystymo) teorijos, išsiplėtė nepasitikėjimas krikščioniškojo mokslo pagrindais. Tapo įprastu dalyku laikyti žmogų tik gamtos atsitiktinumo reiškiniu; sielos sąvoką ir žmogaus pajėgumą laisvai skirti, kas yra gera ir kas bloga, — pradėta neigti, buvo atsisakoma duoti kokį gilesnį tikslą bei reikšmę žmogaus gyvenimui.

Skeptikai buvo įsitikinę, kad gamtos mokslai sudarė tikėjimui (mirtiną) smūgį.

Dabar pasigirdo naujas balsas, balsas mokslininko: jis pareiškia, kad senas tikėjimas vis tik yra tikras, Naujasis Dievo liudininkas yra dr. Lecomte du Neuy; jis yra biologas, buv. narys Rokfellerio ir Pasteuro institutų.

Savo nepaprastoj knygoje "Žmogaus paskirtis" jis iškelia naują išsivystymo mokslą.

Remdamasis t i k s l i a i s i a i s mokslais ir logišku galvojimu, jis bando senąjam, taip dažnai užginčijamam tikėjimui į žmogaus laisvą valią, gyvenimo prasmingumą, sielos nemirtingumą ir tikėjimui į Dievą, suteikti naują patikrinimą.

Biologo perspėjimas

Kaip biologas savo išvadžiojimų pradžioje, primena, kad mokslas gali ir suklysti: Mes neprivalome teikti aklą mokslui pasitikėjimą. Niekas pasaulyje negali būti tobulai pažinta. Penki mūsų pojučiai yra nepakankami, mūs techniškos priemonės nėra pakankamai tikslios. Niekuomet mes negalime tikrenybę tobulai apčiuopti. Ir mūsų visi įsivaizdavimai apie absoliučią tiesą yra tik reliatyvūs Visatoje, kurios mes negalime išmatuoti.

Tame begaliniame Kosmose mūsų mokslas operuoja su mažyčiais žinojimo trupinėliais. Tarp atskirų pažintų tiesų dar yra didžiulės mums nežinomų dalykų prarajos.

Mes gyvename ant planetos, kuri yra apie du miliardu metų senumo.

Evoliucija ir biblija

Tôje didžiulėje arenoje vyko evoliucijos (išsivystymo) drama. Kuriuo būdu buvo pakeltą uždanga? Iki pat šiai dienai nieko aiškesnio nesurasta apie atsiradimą gyvybės žemėje. Niekas negali paaiškinti atsiradimą stuburinių gyvūnų, prie kurių ir mes žmonės priskaitomi. Išsivystymo istorija yra pilna nejtikėtinų paslapčių. Kiekvienas žingsnis į priekį yra priešingas griežtiems mokslams

Paimkim pavyzdžiui tą momentą, kada gyvybė pakeitė savo dauginimosi būdą. Milionus metų protarplazmos celės nenutrūkstamai dauginosi skilimu. Atrodė, kad jos turi amžiną gyvenimą. Ir štai iš karto, stebuklingu būdu, atsiranda naujas dauginimosi būdas: lyčių forma. Ar nėra tai keista, kad — kaip Adomo ir Jievos istorijoj, — su atsiradimu lyčių ateina mirtis į pasaulį?

Biologas du Nouy turi drąsos nuolat ir nuolat nurodyti į simbolingą tarpusavį ryšį pirmojo Biblijos skyriaus apie pasaulio sutvėrimą ir evoliucijos (išsivystymo) mokslo tezių. At rodo, galima tikėti, kad Šventraščio pirmosios knygos autorius turėjo omenyj gyvybės planą, kurį Tvėrėjas buvo savo pasauliui sudaręs.

Argi tai atsitiktinumas

Dažnai būna taip, kad tiesa apsireiškia žmonėms per įkvėpimą, tuo tarpu kai per įrodomasis žinojimas — per protą. Į abu šiuodu šaltinius turi būti kreipiamas dėmesys.

Neginčijamai yra penki išsivystymo pagrindai:

1. Atsiradimas gyvybės paprasčiausioje formoj.
2. Vystymasis į vis augštesnes formas.
3. Žmogus ir jo smegenys, kaip galutinė išvada, ilgą laikotarpį užimantis įvykis.
4. Žmogaus abstraktinio galvojimo atsiradimas.
5. Laisvas papročių ir įsivaizdinimų visame pasaulyje išsivystimas.

Nei vieno šitų įvykių mokslišk negalima išaiškinti.

Tuo tarpus galima tik prielaidomis (hipotezėmis) suvesti. Tokios hipotezės dažnai būna neišvengiamos. Išvesdamas savo reliativumo teoriją, Einšteinas pavartojo daugiau kaip dvylika neįrodomų prielaidų. Nežiūrint į tai, jo darbai sudarė galimybę atomo energiją atpalaiduoti. Du Nouyo hipotezė mato e v o l i u c i j o j e **apibrėžtą tvarką** ir **moralų tikslą. Jo** prielaida išeina iš to, kad esąs negalimas dalykas, jog atsiradi mą gyvybės bei jos išsivystimą iki nuostabių žmogaus smegenų, galima būtų vien atsitikimo žaismui priskirti.

Daug metų mokino mus materialistai apie despotišką atsitiktinumą visame, kas yra mirš tama. Bet du Nouy atsako jiems: žmogus gali laisvai sekti vedamas savo instinkto, kuris jam teikia fizinio malonumo, arba jis gali sau kurį kitą tikslą pasistatyti. Jeigu jis nori tą savo tikslą pasiekti, jis turi savo galingus gyvuliškus palinkimus nugalėti. Toji kova sudarys jam didelių sunkumų. Tačiau kai kurie stos į tą kovą, nežiūrint kančių. Tokius dalykus gali tik žmogus daryti.

Daug žmonių pasirenka pirmąjį kelią, tik ne daugis antrąjį. Bet visuomet toji mažuma vaidina svarbią žmonijos išsivystime rolę. Toji mažuma bu vo stumiama nenugalimo, nematomo vadovavimo.

Ji pakluso verčiančio augštesnio paskyrimo.

Kylančioji gyvybės kreivė tęsėsi nuo pasaulio pradžios, nuo beformės medžiagos iki galvojančio žmogaus, kuris turi sąžinę. Ar o r t o d o k s i n i s mokslas, akivaizdoje aiškių nurodymų ir matomų ženklų pras mingo sutvarkymo ir aiškaus tikslo, pasiliks aklas? Nieku būdu! Griežti galimybių teorijos dėsniai per gyvybės kitimą aukštyn taip dažnai buvo sulaužyti, kad net patys užsispyrėliai materialistai turėjo pripažinti nežinomos galybės buvimą.

Kad su tąja nežinoma galybe — jėga operuotis, turėjo jai ir vardą duoti. Pagal jų griežtą nusistatymą neigti Dievą, tai nežinomai galybei davė vardą "Prieš — atsitiktinumas". Bet iš to nedidelis skirtumas, ar mes tą galybę pavadinsime "prieš — atsitiktinumu" ar Dievu.

Tūkstantį milionų metų, iki žmogus pradėjo galvoti, — visos gyvybės tikslas buvo vien išsilaikyti. Pagaliau atsiranda žmogus, kuris kito vidujinio akstino, su supratimu tiesos ir netiesos, stumiamas pasiryžta tai idėjai savo gyvybę aukoti.

Ateities žmogus

Pagal du Nouyo mokslą išeina, lyg žmogaus būtų išgirstas **"tikslą nustatančios jėgos"** balsas, kuris jam sakė: "Iki šiol tu rūpinaisi gyventi ir savo veislę palaikyti. Tu galėjai užmušinėti ir plėšti sau maistą ir žmonas. Tu galėjai po to sau ramiai miegoti, nes tu pildei instinktą. Bet nuo šiandien tu turi su tokiais savo palinkimais kovoti. Tu neturi užmušti. Tu neturi vogti. Tu neturi svetimo trokšti.

Tu gali tik tada ramiai užmigti, kai tu save nugalėsi. Tu iš anksto turi būti pasiruošęs geriau kentėti ir savo gyvybę paaukoti, negu nuo savo idealų atsisakyti. Nuo šiol nebus tavo gyvenimo svarbiausias tikslas — gyventi bei m a i t i n t i s. Dėl kilnaus tikslo tu turi badą ir mirtį pakęsti. Tu turi būti kilnus, — šitai yra tavyje pabudusios esybės valia. Tu ją turi pripažinti Savo viešpačiu, nors ji ir pažabotų tavo palinkimus?

Žmogus nėra paskutinė išsivystyme stadija. Jis yra tik tarpiniame stovyje tarp praeities su visais gyvuliškais atsiminimais ir taip turtingos dvasiniais pažadais ateities. **Nuošiol mes jau kūniškai nesivystysim, bet tik dvasiškai.** Ateities žmogus bus laisvas nuo pūdančio gobšumo, egoizmo, turtų ir valdžios troškimų. Jis naudosis kūniškais m a l o n u m a i s, bet nebus jų vergas. Jis išsivaduos iš kūno viešpatavimo.

Prisitaikantieji ir progresuojantieji

Ateities susiformavimas, aiškiai, guli ant pečių gerų žmonių. Bet kas yra gera ir kas bloga? Materialistai t i k i n a, kad nėra nei gero, nei blogo.

Du Nouy, priešingai, tikina ne tik buvimą gero, bet stengiasi visą tai aiškiai suformuluoti.

Išsivystymo laikotarpyje, — moko du Nouy — visuomet bu vo dvi rūšys gyvų būtybių, kurias galima būtų pavadinti gėrio ar blogio, — ar išsivystymo, ar prisitaikymo žmonėmis. Pastarieji, blogieji, dirbs vien tik savanaudiškai. Jie pavergė sau aplinką ir išorės aplinkybes ir paliovė išsivystyti (evoliucionuoti). Kiti gi yra atkak lūs bei maištingi. Nelinkę paklusti, jie patys stengiasi išaugti ir, tuo būdu, pasiekia aug štesnį išsivystymo laipsnį.

Tų dviejų motyvų ginče, Du Nouy randa skirtumą tarp teisėtumo ir neteisėtumo.

Prisitaikantiems ž m o nėms vienintelis vertybių mastas, yra nauda. Progresuojantiems žmonėms tasai mastelis yra laisvė, taigi atsipalaidavimas nuo visų kenksmingų įtakų.

Šitai buvo nuo pat pradžios tuoju bandomuoju akmeniu, nuo kurio evoliucijos (išsivystymo) kylančioji kreivė prasidėjo. Būtybės, kurios veržėsi į laisvę p a k ė l ė gyvenimą į augštesnį laipsnį.

Du Nouy sako: "Išsivystymas (evoliucija) žingsniuoja nuo vieno perėjimo prie kito Jis būtų sustojęs, jei būtų pa-

Nemuno žvejys
Klišė iš S. Kolupaičio knygos "Nemunas". Liet. Katal. Spaudos Dr. leidinys.

kliuvęs savo kelyje į prisitaikymo sistemą."

Išlaisvinimas iš biocheminių varžtų

Reikšminga yra, kad žmogus pakeitė savo poną. Pirmiau jis buvo biocheminių ir fiziškų įstatymų vergas. Dabar jis pats gali galvoti; visi jo pranokėjai buvo tik neatsakingi dalyviai vaidinimo, kuro jie nesuprato. Dabar ir žmogus vaidinimą nori suprasti. Dabar jis turi galimybę pats save tobulinti. Jis įsigijo galimybę įsivaizduoti grožį, jį pažinti. Jo rankos gali pamatytam grožinią formą su teikti. Jis išranda, jis mokosi. Jam nesuteikia pasitenkinimo troškimas, gobšumas.

Vienok, neatsižvelgiant į visa tai, daugeliu atvėjų jis yra gyvulys, ir šitai sudaro jam — liūdesį ir sumišimą. Dabar pabudusios sąžinės balsas atšaukia senus įstatymus ir duoda naujus.

Ar nenuostabu, kad jis dabar maištauja? Jis piestu stoja žabojamas, kaip laukinis arklys, bet skirtingai nuo arklio, jis pats save pažaboja, kadangi jis laisva valia gali šitai priimti ir atmesti.

Paties savęs suvaldymas lais vame pasirinkime tarp gėrio ir blogio, kelia žmogaus garbingu mą, — tąjį išsivystymo svarbų tikslą. Iš supratimo šito ypatingai svarbaus dalyko seka to limesnis ištobulinimas teisėtumo ir neteisėtumo sąvokos: gėris turi gerbti žmogišką asmenybę, blogis niekina tą asme nybę. Šitai yra svarbiausias išsivystymo istorijoje įvykis.

Nuo dabar žmogus, kad save išvystytų, turi priešintis savo prigimčiai. Dabar šitai liečia pavienius asmenis, bet jau ne rūšį.

Mes neturime nusiminti, kad tiek mažai yra gerų žmonių pasaulyje. Taippat ir praėjusiuose milionų metuose pažanga tik mažumos buvo daroma. Tas nedaugis buvo būsimos žmonijos pranokėjais, — pranokėjais dva sia tobulų žmonių, kurių amžinas pirmapradis yra Kristus.

Lygiagrečiai su ta galvojimo jėga išaugo ir mūsų atsakingumas. Mūsų galioje yra, ar eiti pirmyn, ar pačius save sunaikinti. Labai daug žmonių mato mūsų išradimuose tikros civilizacijos simbolius. Bet mes turime žmogų pelenkti į mūsų idealą, o ne į patogumus ar naudą. Jei žmonių žinojimo ga lia nebus sąžinės lydima, tai ji blogai žmonėms patarnaus pasirinkime tarp gero ir blogo. **Gyvulys ar dieviškos kibirkštties nešėjas?**

Nelaimei, dar daug žmonių yra nuomonės žmogų esant augštesnės rūšies gyvuliu, daugiau nieko.

Iš to taško išeidami jie spren džia mūsų problemas. Politiniame gyvenime jie nori mus tvarkyti kaip vabalus. Didelė-je pasaulio dalyje diktatoriai jau tuos metodus pavartojo ir asmenį pasmerkė visiškam nereikšmingumui. Bet valia Ano, "Prieš — atsitiktinumo" ar Dievo, didysis išsivystymo planas reikalauja, kad žmogus neturėtų būti verčiamas aklam paklusnumui, bet turi laisvai vystytis. Mes turime išlaikyti pagarbą žmogui, nes žmogiškoji asmenybė išsivystyme veikia kartu su Dievu. Daugelis žmonių čia paklaus: jeigu yra Dievas, tai kam jis leidžia visoms toms blogybėms pasireikšti? Tas klausimas rodo prastą naujo mokslo supratimą. Pradžioje išsivystymo visa pažanga priklausė vien nuo Dievo. Dabar seniai jau ne nuo Jo vieno, bet ir nuo pavienių žmonių pastangos. Kada Dievas suteikė žmonėms galią laisvo sprendimo ir sąžinė, Jis atsisakė savo tvarinių naudai nuo dalies savo visagalybės. Jis tuomi davė žmogui dievišką kibirkštėlę.

Į ką panašus Dievas

Galvojantis žmogus nuliūsta, negalėdamas sukurti aiškaus Dievo paveikslo.

Į ką Jis yra panašus? Į milžiną su žila barzda, kaip matome paveiksluose. Mūsų mokslininame amžiuje atsakymas turėtų būti paprastas. Kaip atrodo Dievas? Kas gi matomai g a l ė t ų parodyti elektroną? Kiekvienas mokslininkas pasakys, kad tai, negalima. Jo išvaizdą negalima grafiškai išreikšti, niekas Jo nematė. Nei nematomas elektronas, nei nematomas Dievas negali būt padaryti matomais, bet vienok jie yra.

Auklėjimas ir pažanga

Kaip gali pavienis žmogus bendradarbiaut ateities išsivystyme?. Mes žinome papročių įstatymus ir galime jiems pasiduoti. Mes taip pat galime — ir tai yra labai svarbu — senu būdu jaunuomenę disciplinuoje ir papročiuose išauklėti. Kova dėl ateities turi prasidėti mokyklose. Išauklėjimas yra ginklas varžybose už žmonijos pažangą. Jei vaikai mokyklose bus aiškioje tiesoje išmokyti, tąsyk nebus jokių totalinių valstybių.

Mūsų laikais jaunuomenė yra visokių niekniekių pripompuota, bet pasaulėžvalgos sutvarkyme labai tylu. Atrodo, kaip kad norėdami kaimietį pamokyt gėlių auginimo, neparodytume jam, kaip šiuo reikalu, turėtų būt apdirbta ir išpurenta žemė.

Dėl ko niekas negalvoja nurodyti jaunimui, kaip jie turėtų savo būdą — charakterį išvystyt. Kokia būtų pasaulyje pažanga, jei būtų galima pasitikėt žmonių dauguma. Išsivystymas stovi ir stovėjo savęs nugalėjimo ženkle ir ta kova nesusilpnėjo, kuomet ji perėjo iš medžiagos į dvasinę sritį. Mumyse yra dieviškoji kibirkštėlė. Mes esame laisvi nekreipti į ją dėmesio, ją užgesinti, ar per ją prieiti prie Dievo, parodant mūsų pasiryžimą su Juo bendradarbiauti. Du Nouy parašė savo knygą ne dėl tikinčiųjų. Jis ją kreipia į abejojančius, ir nepasiryžėlius, į didėjantį skaičių tų, kurie savo abejojime savęs klausia, ar gyvenimas iš viso yra vertas gyvenimo. Tiems visiems knygos autorius duoda drąsos ir naujų vilčių".

Vertė. B. Prapuolenis

Taupymas yra turtingumo šaltinis

Pradėk taupyti tuojau . . . Mes mokam aukštus dividendus.

Mūsų bendrovės laikomi pinigai Federalinės valdžios apdrausti iki 10,000 dolerių.

Midland Savings
AND LOAN ASSOCIATION
4038 Archer Avenue
Telefonas LAFAYETTE 3-6719
Sekretorius AUGUST SALDUKAS

"AN UMBRELLA OVER YOUR ROOF"
KEEP OUT HOT SUN RAYS!
REDUCE TEMPERATURE UNDER YOUR ROOF WITH:
LIQUID ALUMINUM Roof Coating
A protective metallic covering that will reflect up to 75% of all light and heat rays . . . reduce temperature under roof as much as 40% . . . seals out moisture . . . lasts years longer.. Sprayed, mopped or brushed on easily to any type flat roof:

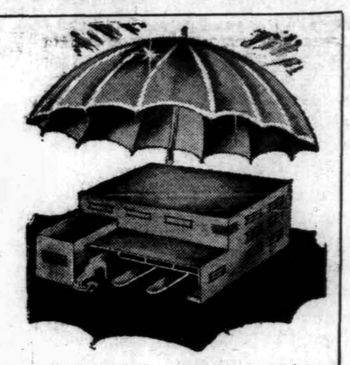

Find out now about this amazing new roof coating!
farm, industria, commercial or or residential.
CALL OR WRITE
Otto V. Petr
6943 West 26th Street
Phone: STanley 8-2636, Evenings
BERWYN, ILLINOIS
DEPT. D.

PLANINGAS TAUPYMAS VISUOMET MOKA GERUS DIVIDENDUS!
Nelaukite — Pradėkite Taupyti Šiandien!

- Kiekvienas, kuris kas savaitę arba kas mėnesį taupo nors truputį, — taupo planingai.
- Taupyti reik įprast. Taupyk nors mažai, bet reguliariai.
- Nuo 1905 metų kiekvienam taupytojui Mutual Federal Savings moka gerus dividendus du kartu į metus.
- Kiekvieno taupytojo sąskaita apdrausta iki $10,000.00 Federal Savings and Loan Insurance Corporation

MUTUAL FEDERAL SAVINGS
SAVINGS INSURED UP TO $10000
AND LOAN ASSOCIATION
2202 W. Cermak Rd. • Chicago 8, Ill.
JOHN J. KAZANAUSKAS, Pres. • Tel. VIrginia 7-7747

KAIP ČIURLIONIS KOMPONAVO IR PIEŠĖ

Pasakoja jo sesuo, gyvenanti JAV-se

Surašė R. SERAPINAS, Hastings, Nebr.

Nepaprastai jį traukė lietuvių liaudies dainos, kurių mūsų mama mokėjo labai daug. Sugrįžęs iš svetur atostogų ir vos spėjęs iš kelionės atsikvėpti, kreipdavosi į ją sakydamas: „Na, mamyt, dabar mudu padirbėsim'. Ši, maloniai nusišypsojusi, atsakydavo: „Gerai, gerai!" Arba kartais, kai pasisakydavo nieko nau jo nebeatsimenanti, prašydavo: „Pagalvok, mamyt, dar imsi ką nors ir atsiminsi". Visos liaudies dainos, kurias tik yra harmonizavęs, yra iš mūsų motinos išgirstos. Kai būdavo kuo ypatingai susirūpinęs, tai, vaikštinėdamas po kambarį, gebėdavo niūniuoti kokią liūdną liaudies dainelę. Tokiais atvejais dažnai pasigirsdavo: „Kas bernelio sumįslyta", „Prapuoliau, motula", arba „Oi giria, giria, giria žalioji, kada aš tave mačiau..." Tuomet brolio tenoras aidėdavo širdį veriančiu graudumu.

Atlietuvina šeimą

Mūsų tėvai, nors puikiausiai abu mokėjo lietuviškai, tačiau kažin kodėl namie buvo įvedę lenkų kalbą — turbūt, kad anuomet beveik visus Lietuvos miestus ir miestelius tokia buvo apsėdusi mada. Mikalojaus Konstantino nuopelnas, kad mes visi atlietuvėjom. Varšuvoj jis pats buvo įsijungęs į Lietuvos patriotų būrį. Keista, kad iš lenkų žemės — jų sostinės — jis parvežė į mūsų namus lietuvybę. Vieną kartą iš ten parvykęs jis stačiai paklausė tėvą:

— Sakyk, tėte, kodėl mes namie nekalbam lietuviškai?

Tasai nustebęs atsakė:

— Tai kad visi čia, Druskinin kuos, lenkiškai kalba. O antra vertus, kur jau čia su ta lietuvių kalba toli nueisi.

— Tėtuliuk, jei mes lietuviškai nekalbėsim ir jei visi kiti ilgainiui mumis paseks, tai turės visai išnykti ši — tokia graži kalba!

Kurį laiką abi pusės tvirtai gynė katra savo tezę, bet galų gale sūnaus logika ir jo meilė prispaustai tautai įveikė tėvo už sispyrimą ir jo „praktiškumą". Ir nuo tos dienos lietuvių kalba tapo legalizuota mūsų namuose.

Aplinkinių kaimų gyventojai visi ar bent didžioji dauguma kalbėjo lietuviškai — dzūkų tarme. Iš jų tad prisiklausę, mes, vaikai, iš pat mažens šį bei tą supratome dzūkiškai; pačiais pagrindiniais šeimininkių terminais naudotis buvom mamos įpratinti. Mūsų motina, prieš išeidama rytais į bažnyčią mišių klausyti, paruošdavo mus tam atvejui, jei, jai namie nesant, kaimo moterys atneštų pieno, sviesto, sūrio ar kitų valgomų daiktų parduoti — kad mokėtume su jomis lietuviškai susiprasti. Brolis Mikalojus lietuviškai išmoko anksčiau, turbūt Plungėj.

Kai Čiurlionis piešė

Prieš akis tebestovi nuostabūs Druskininkų saulėlydžiai. Nuo Nemuno kranto, žiūrint iš Žul Janino ir grafo Oppermano vilų rajono jie bene gražiausiai atrodė. Į ten mus visus dažnai vesdavosi tas pats vyriausiasis brolis. Kam neteko būti Druskininkuos, tas, sakyčiau, nematė tikrojo Lietuvos gražumo.

Toleliau nuo Druskininkų yra vieta, Raigrodų vadinama; padavimai skelbia tenai kadaise nugrimzdus didelį ir gražų miestą. To žavingo peizažo piešti Mikalojus iš daugelio atvejų keliavo vienas. Šiaipjau jis nedraudė niekam žiūrėti, kai jis piešė.

Audroje kūrė melodijas

Gamtos gaivalų kova ypatingu būdu traukė jį. — Mūsų tėvai buvo įsigiję dvejus namus; vieneriuose patys su vaikais gyveno, o kitus (vadinamąją „ofiziną") vasaromis išnuomodavo kurortininkams (už 100 rublių visam sezonui). Pastarųjų atrajame augšte turėjo savo lovas jaunesnieji mūsų broliai. Jie į tą patalpą užlipdavo kopėčiomis, pastatytomis iš lauko pusės — iš namų galo; suprantama, iš to galo buvo ir durys, išeinančios į lauką, bet balkono nebuvo. Jei tik pasitaikydavo namie, audrai kilus Mikalojus nuskubėdavo tenai. Kopėčiomis užsilipdavo į brolių miegamąją patalpą, palikdavo atidaras duris ir atsisėdęs stebėdavo visą audros eigą. O reginys pro tas duris matėsi ypatingai tolimas, platus. Paklaustas, kaip jisai nebijo tokiu metu augštai tarpduryje sėdėti, atsakydavo:

•— Kam gi bijoti? Juk tai įdomiausias gamtos reiškinys!

Tenai besėdėdamas sukūrė ar harmonizavo melodiją dainai apie beržą, kurį, gražiai augusį, audros metu žaibas nutrenkė... Tos dainelės tekstas buvo len[illegible], ir negalėčiau pasakyti iš kur [illegible]ntas. Yra, rodos, tenai ir daugiau ko harmonizavęs — lietuviškų dainelių.

Vieną vasarą Mikalojus su broliu Povilu praleido Palangoje. Tenai juodu vaikštinėdavę pajūriais naktimis, užvis audrai su griausmu įsišėlus: žaibams raižant dangų ir vandens paviršių. Povilas paskui sakydavo:

— Tai Kostukas mane išmokė nebijoti griausmo.

Mėgo vieversėlį

Iš paukščių visų labiausiai mėgo vieversėlį, turbūt dėl jo kuklaus sidabrinio balselio ir be abejo, dėl to, kad tasai paukštelis dainelę užveda kildamas į dangų. Tatai, žinoma, atitiko visų Mikalojaus svajonių kryptį — kuriant kilti, vaduotis iš žemiško pasaulio.

Tarytum to mylimo paukštelio garbei, „Vieversėlį" vardu yra pavadinęs ir savo suharmonizuotų liaudies dainų rinkinėlį.

Mėgdavo klausytis, kai pradėdavau skambinti kokį jojo kūrinį; įsiklausęs tiek užsisvajodavo, jog čia pat imdavo ką nors nauja improvizuoti. Mano rankoms visai jau pavargus ir man stabtelėjus, jis, prabudęs iš savo vizijų, prašydavo:

— Na, gal dar kaip nors galėtum..., — visai nebenuvokdamas, kiek jau jam skambinusi buvau. Mano skambinimo tempas ir įsijautimas jam patiko. Žinau, jog kiekvienas tai atlieka šiek tiek skirtingai. Antai, mūsų jauniausioji sesuo, Berlyne konservatoriją baigusi, tuos pačius brolio Mikalojaus kūrinius bent kiek kitoniškai interpretuoja — skirtingą jie daro ir įspūdį. Taip liudija tie, kurie yra girdėję mudvi abi skambinant, ir tai tuos pačius kūrinius.

Kaip Čiurlionis komponuodavo

Komponuodavo mano brolis nevienodai: kartais naudodamasis muzikiniu instrumentu, o kartais tiesiai rašydamas gaidas į jų lapą. Taip vieną rytą atsikėlęs ir sako:

Šią naktį sukūriau nokturną,— nors niekas tą naktį jo skambinant negirdėjo. Paklaustas, kaip prisipažino tiesiai rašęs. O panašiai yra buvę ne tą vieną kartą.

Perdaug dirbo mano brolelis, permažai miegojo, todėl nelaiku ir pakirto savo sveikatą. Dažnai kiaurą naktį žibėdavo lempa jo miegamajame: tada jis ką nors kūrė. Jo vaizduotė visada buvo sklidina: idėjų, vaizdų, melodijų. Išėjęs į savo studiją antruosiuose mūsų namuose, žiūrėk, bus beparbėgąs prie pianino; paskambinęs ir užrašęs kiek muzikos, vėl nuskubėdavo piešti. Įkvėpimas jam niekur ir niekad nedavė ramumo. Atsitikdavo, kad pašnekesio viduryje čiumpa popierio gabalėlį ar kišeninę užrašų knygutę ir, ant kelių ar kur kitur pasidėjęs, pagamina naujam savo paveikslui eskizą, kurį paskui, nuėjęs į studiją, padidindavo. Dirbo žmogus dienomis ir naktimis. Todėl ir bodėjosi, kai tušti žmonės kartais jį niekams trukdė. Tokių kiek įmanydamas vengė, nuo jų slėpėsi.

Baidarė "Chronus". Klišė iš S. Kolupailos knygos "Nemunas". Liet. Katalikų Spaudos draugijos leidinys.

Vienos gegužinės istorija

Sykį Druskininkų diduomenės būrelis susibaudė į gegužinę. Sužinojęs apie tai ir numanydamas, kad be jo ten neišsivers, Mikalojus Konstantinas pasišalino į savo studiją, įprašydamas tėvus neišduoti jo buvimo vietos, jei užeitų kas jo kviestis. Ir iš tikrųjų, neužilgo beatskubantį panelė Kirsnauskaitė. Įpuolusi vidun, visų pirmiausia kreipėsi į tėvą, klausdama, kur dailininkas. Tėvas be ceremonijų atsakė, kad nėra jo namie. Tada ji žvilgt į motiną, kuri negalėjo nė mažiausiam dalykėly sumeluoti. Matydama pastarosios kažkaip besišypsantį žvilgsnį, viešnia suprato, jog čia kažkas netaip. Šoko prie jos, prašydama išduoti paslaptį. Motina gi, su ta pačia užsimaskuoti nemokančia veido

(Nukelta į 5 psl.)

PAŠALINKITE AKIŲ NUVARGIMĄ!

PAKEISKIT Į DIDESNĮ EKRANĄ (SCREEN)

Nebėra jokio reikalo savo akis vargint žiūrint į per mažą televizijos ekraną. Pakeiskite savo ekraną į didesnį už prieinamą kainą. Greitas patikimas aptarnavimas.

Aparatas pakeičiamas į 14 — 16 17 ar 20 colių EKRANĄ

Kainos skiriasi pagal paveikslo didumą ir aparato modelį.

VELTUI

Aparatas paskolinamas veltui kai keičiama Jūsų Pataisymams nemokamas aptarnavimas. Mes tik paimame už keitimo vienetus ir dalis.

PILNA INSTALIACIJA — PAIMAM IR PRISTATOM MES PARDUODAM APTARNAVIMĄ... NE APARATUS"

BALLENTINE TELEVISION SERVICE

2911 Farnsworth, Waukegan, Illinois

ONTARIO 1465

SUDĖTI IŠTEKLIAI SUVIRŠ $100.000.000.00

KVIEČIAME JUS BENDRAUTI PAS DROVERS BANKS

- Taupymo Sąskaitos
- Trust Patarnavimas
- Čekių Sąskaitos
- Installment Paskolos
- Real Estate Paskolos
- Prekybinės Paskolos
- Safe Deposit Dėžės

Patikima Bankininkystė Nuo 1882 m.

Jūsų Pasiteiravimas Gaus Greitos Priežiūros

Mes Kalbame Lietuviškai

THE DROVERS BANKS

47th Street ir Ashland Avenue - Chicago

Tel.: YArds 7-7000

Narių. Federal Deposit Insurance Corporation

NELAUKITE, NES—

Rytoj Jau Gali Būti Pervėlu!

Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilius, ar šiaip ką apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimei ištikus, neturėsite jokių nemalonumų.

"Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters"

O'MALLEY and McKAY, Inc.

222 W. Adams St. Room 1043

Telefonas CEntral 6-5208

GENERALINIAI AGENTAI Šių Kompanijų:

PHOENIX INDEMNITY COMPANY
MICHIGAN FIRE AND MARINE INSURANCE COMPANY
LUMBERMAN'S INSURANCE COMPANY
COLUMBIA INSURANCE COMPANY
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO.
IMPERIAL ASSURANCE COMPANY

G. I. JOE'S SUGRĮŽO Į BIZNĮ

Sunkvežimių ir automobilių plovimas ir ištepimas mūsų specialybė

Garantuojame, kad visi mūsų darbai jus patenkins

G. I. JOE'S SERVICE STATION

1600 Blue Island

Haymarket 1-8988

GOWNS FOR EVERY OCCASION by HELEN LICASTRO

Sweetheart Bridal Shop

2851 W. 63rd St.

Phone HEmlock 4-6690

Vertinga Knyga

Kacetininko pergyvenimai

222 pusl. Kaina $2.25

Užsakymus su pinigais siuskite:

"DRAUGAS",

2334 So. Oakley Ave.,

Chicago 8, Ill.

CONRAD PHOTO STUDIO

(Lietuvis Fotografas)

SPECIALYBĖ VESTUVĖS

$15.00 vertės dovana jaunavedžiams atsinešus šį skelbimą.

414 WEST 63RD STREET

Tel. ENg. 4-5883 — ENg. 4-5840

FLOOR TILE and CARPETS

● RUBBER ● ASPHALT
● LINOLEUM ● VINYL TILE

CARPETS SAMPLES SLASHED!

Famous Name Carpet Samples . . . . . Ideal for throw rugs, etc.

SPECIALS ON

Kitchen Cabinets - Formica Tops - Window Shades. Also a Full Line of ACME Paints.

DuPAGE INTERIORS

113 ADDISON AVE. Elmhurst, Ill.

Elmhurst 531

Pavyzdys yra paskaita, kurią kiekvienas gali išskaityti.

— West

ALL POPULAR BRANDS OF CIGARETTES

CALL FOR PHILIP MORRIS

ATTENTION VACATIONERS!

Open til November 1st.

HOTEL HELLAND

Wisconsin Dells, Wiscosin

Recently remodeled and decorated. Hotel with the finest in everything including boat trips; near theatres, restaurants, business district & railroad depot. Phone 158 or write for reservations.

PROGRESS

LIETUVIŲ BENDROVĖS

KRAUTUVĖS

PEČIAI, ŠALDYTUVAI, TELEVIZIJOS APARATAI, SKALBIAMOS MAŠINOS, BALDAI, MATRACAI, KILIMAI, LOVOS IR VAIKŲ BALDAI.

Didžiausias Pasirinkimas

MAŽIAUSIOS KAINOS

Lengviausi Išmokėjimai.

Baldai padaromi Pagal Užsakymą

PROGRESS Furniture Company

3224 SO. HALSTED ST.

Tel. VIctory 2-4226

4183 ARCHER AVE.

Tel. LAfayette 3-3171

CHICAGO, ILL.

DĖMESIO, NAMŲ SAVININKAI!

Paskambinkite mums nemokamiems apskaičiavimams dėl visų jūsų apšildymo problemų.

Bryant Gas Furnaces
Delco Oil Burners
20 metų patyrimas
Prieinamos kainos

AIGNER SHEET METAL & HOME HEATING

Waukegan, Ill. Ontario 3360

STATYBAI IR NAMŲ PATAISYMAMS PRISTATOME VISOKIŲ RŪŠIŲ MEDŽIAGĄ

CARR MOODY LUMBER CO.

STASYS LITWINAS, Prez.

3039 SO HALSTED ST.

Tel VIctory 2-1272

APKAINAVIMĄ IR PREKIŲ PRISTATYMĄ TEIKIAME NEMOKAMAI

Raštinė atidaryta kasdien nuo 8 val. ryto iki 6 val. vak. ir šeštadieniais iki 3 val. vak.

BAIKITE SAVO KANČIAS

arthritis, reumatizmo, skausmus, raumenų įtampa, kosėjimą su šiomis slaptomis formulėmis, kurios čįo iš kartos į kartą. Sudėtis grynų žolių, daugelis jų yra retos ir brangios.

Z-G ŽOLIŲ ARBATA No. 17— ($1.00 — GARSIOJI Skilvio Arbata teikia greitus rezultatus skilvio ligose. Puikiai liuosuoja vidurius, juos sunormuoja.

STANIS Analgesis SALVE — $1.00) — duoda STEBĖTINUS rezultatus.

STANIS IMPROVED FOOT SOAP. (Stanis pagerintas muilas kojoms).

½ sv. gagalas 60c. Tai trys-į-vieną kojų sveikatos trytmentas pagelbėti ir apsaugoti nuo jautrių, degančių, pavargusių, sutinusių bei skaudančių kojų. Sumink ština ir pašalina nuospaudas (t.y. "corns & calluses").

Z-G STANIS COMPANY

2822 ARCHER AVE.

Chicago 8, Ill. Dept. D.

PLATINKITE "DRAUGĄ"

Gautas nedidelis kiekis

FAUSTO KIRŠOS

"TOLUMOS"

Knyga gausiai ir gražiai iliustruota originaliais dail. Viktoro PETRAVIČIAUS lino raižiniais.

Tai tikras poezijos ir grafikos meniškas derinys. Kaina $1.50

Užsakymus su pinigais siųskite:

"DRAUGAS", 2334 S. Oakley Ave. Chicago 8, Ill.

Užsakytos knygos pasiunčiamos paštu

NORIME JAUNUOLIU

Sekti Kristų

Gelbėti sielas

Save pašvęsti

TĖVAI KAPUCINAI - PRANCIŠKONAI

kviečia jaunuolius, jaunus vyrus nuo aštunto skyriaus ir augščiau tapti kunigais ir broliais pagal Šv. Pranciškaus Regulas. Pamokslai, mokytojavimas, socialiniai darbai, namų ir užsienių misijos, pagal asmeninius sugebėjimus ir polinkius. Neturtas nėra kliūtis nuoširdiems kandidatams. Kreipkitės tuojaus:

VERY REV. FATHER PROVINCIAL

MT. CARMEL CHURCH, ORANGE, N. J.

Taupyk saugiai ir užtikrinsi savo ateitį...

Standard yra stipriausia taupymo įstaiga visoj Amerikoj.

TURTAS $28,000,000.00

ATSARGOS FONDAS $2,800,000.00

Federal Savings & Loan Insurance Corporation bei Federal Home Loan Bank System narys

STANDARD FEDERAL SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

4192 Archer Avenue,, kampas Sacramento Avenue

TELEFONAS: VIRGINIA 7-1141

JUSTIN MACKIEWICH, prezidentas

Įstaigos valandos: Kasdien nuo 9-tos ryto iki 4 po pietų
Ketvirtadieniais nuo 9-tos ryto iki 8 vakare
Trečiadieniais visai neatidaroma

KAIP ČIURLIONIS KOMPONAVO IR PIEŠĖ

(Atkelta iš 4 psl.)

išraiška, atsakė: „Matote, kad nėra namie". Nežinodama, ką daugiau beveikti, panelė šoko. pati jieškoti. Aplakstė visus mūsų gyvenamųjų namų kambarius. Nėra... Tuokart metėsi į antruosius ir, žinoma, surado. Pamačiusi bepiešiantį, nesusigriebė ir neatsitraukė, atsiprašydama, bet ėmė draugiškai išmetinėti, kam gi taip padaręs — ir išsitempė tuojau su savim pas laukiančius gegužinininkus.

Gerbė ir vertino jį aristokratai, nes susiėjimuose mokėjo būti labai įdomus; bet vertino savuoju mastu — netaip, kaip derėjo ir kaip Mikalojus Konstantinas to būtų norėjęs. Nenuvokė anie tradiciniai nuobodžiautojai, koks svarbus buvo jam ir visai tautai jo gyvenimas, pripildytas begalinio įkvėpimų lobio, kurį prisiėjo paskubomis fiksuoti.

Puikuolį pamokė

O vieną kartą jauną puikuolį pamokė. Atsitiko šitaip. Gyveno Druskininkuose tokia Stroms kių šeima, kuri labai jau didžia vedėsi, augštai nešėsi. Apie jų turtą težinau tiek, kad turėjo nuosavą vaistinę. Kažkada kurhauze buvo ruošiama, nebepasakyčiau kokių dalykų, paroda — tik ne paveikslų. Ruošos dar buose, tarp kitų, dalyvavo Mikalojus Konstantinas ir jaunas, labai augalotas Stromskių sūnus (ant galvos dar pratęs buvo dėvėti „katilioką"). Pačiame darbų įkarštyje jaunasis Stromskis sau išdidžiai slampinėjo, kada ne kada kitiems nurodymus davinėdamas. Kažin kas įsidrąsinęs paklausė jį, kodėl jisai nepadedąs dirbti. Šis gi oriai atsakė: „Tai... kad čia yra ir mažesnių". Be niekur nieko buvo aišku, kad ponaitis tuo norė pabrėžti savo materialinės padėties, o gal ir kilmės augštį. Ten pat netoli triūsdamasis, tuos svarius žodžius nugirdo ir mano brolis Mikalojus. Šit po valandėlės prisiartinęs prie jo Stromskis ir pradeda aiškinti, rodydamas lazdele augštyn, kad va, tenai, tas ir tas reikalinga esą patvarkyti. Tada Mikalojus neįgaliotam prie vaizdai ne be ironijos atrėžė:

— Kadangi aš mažesnis, aš ten nepasieksiu. Gal tamsta pats pabandytum — tamsta juk didesnis!

Visi tatai girdėjusieji pagavo nuoširdžiai ir nesilėpdami juok tis. Jaunajam didžiūnui neliko nieko kito, kaip tik pasinaudoti kopėčiomis ir pačiam patvarkyti, ką Čiurlioniui padaryti buvo nurodęs. O aplinkiniai paskui il gai gyrė sąmojingą ir tiesų menininko pasielgimą, nes visiems buvo įgrįsęs Stromskių pūtimasis.

Tiesumo pavyzdys

Buvo ne tik tiesus, atviraširdis, bet ir griežtai teisingas, kaip tik Beethovenas būti tegalėjo. Būtų nusikaltimas aplenkti kad ir šitokį faktą. Atėjo jam laikas į kariuomenę stoti. Gavus naujokų ėmimo komisijos šaukimą, nuvežė tėvas Mikalojų į Suvalkus. O tos komisijos gydytojas pasižino su mūsų šeima. Tad, suprasdamas Mikalojaus palinkimus bei talentus, buvo linkęs ji kaip nors „praleisti pro šalį". Apžiūrėjęs ir sveikatos trūkumų jokių jame neradęs, valandėlę pamąstė, nebesumodamas, kokią čia atleidimo priežastį surasti. Toptelėjus apygerei minčiai ir sakąs Mikalojui:

— Bet su tamstos plaučiais, regis, kažkas negerai?, — ir buvo besiekiąs tatai iš naujo neva patikrinti. Bet Mikalojus tik energingai sukrutėjęs, atžerdamas:

— O ne, aš visai sveikas ir gerai jaučiuos — ir man ničnieko netrūksta.

Tėvas ėmęs nerimauti, kad sūnus lyg ir siūlyte siūlosi į kareivius. Nustebo ir gydytojas, bet ką jau bedarys — reikia rašyti, kad tinkamas. Tėvo paskui klausiamas ,kodėl taip elgęsis, — atsakęs:

— Kaip gi aš galėčiau meluoti?!

Bet į kariuomenę vistiek nepateko. Komisija gavo kandidatų net perviršiui, todėl davė trauktį burtus. Mikalojui atiteko burtas pasilikti pas tėvą; bet tik vieno numerio skirtumas beišgelbėjo mano brolį.

Viena mūsų sesutė, nieko blogo nemanydama, kažką ėmė sykį ir „pafantazavo" jam. Menkos vertės tebuvo dalykas, kokių gyvenime sutinkame daugybę; tačiau Mikalojus tatai jau palaikė melu, ir nuo to laiko kol gyvas šita mūsų sesute pilnai pasitikėti nebegalėjo.

Žaidimų aikštėje

Kaip žmogus ir kaip brolis buvo begalo prieinamas ir kiekvienam mielas, ir patekęs į būrį mokėjo susilieti su visais. Žaidimuose noriai dalyvaudavo drauge su jaunesniaisiais savo broliu kais ar mumis visais. Yra toks žaidimas, rusiškai vadinamas „gorodki". Žaidžiant — lygioje aikštelėje, pačiame viduryje, už lazdą kiek storesniais trumpais stulpeliais keturkampiškai apstatomas mažytis plotelis, ir dar vienas toks stulpelis pastatomas viduryje. Keturi kampiniai stulpeliai pavadinti „kiaulėmis", o penktasis vidurinis — „popų". Žaidėjai atsitraukia tolėliau ir vienas po kito taiko iš rankos paleistomis lazdomis į „kiaules" ir „popą". Galutinis tikslas — „popą" numušti. Mano broliai labai mėgo šį žaidimą. Jei tik pasitaikydavo namie, norėdamas prablaivinti darbų ir rūpesčių iškamuotą savo galvą, mielai su jais „popo" mušti eidavo ir Mikalojus — užsieninių studijų laikais ir bet kada. Mamytė tuo begalo džiaugdavosi, nes žinojo, kiek jis dirba. O mes, nežaidėjai, stebėdavome iš balkono. Brolis Mikalojus turėjo neklaužadas plaukus. Bežaisdamas kai įsikarščiuodavo, jie jam be paliovos krisdavo už akių; tuomet visais pirštais smagiai nuo kaktos atbraukdavo augštyn. Kaip tik netoliese nuo mūsų gyveno tikras stačiatikių dvasininkas — popas. Išgirdęs pro žaidėjų šūkavimus minint popo vardą, vieną kartą prisiartino prie tvoros ir sako:

— Kas tai per žaidimas, kur mušamas popas?

Žaidėjams kiek sumišus ir stabtelėjus, popas ramiu balsu paragino juos:

— Žaiskite sau toliau, noriu pamatyti.

Žmogus buvo kultūringas, tai nė nemanė įsižeisti. — Visa tai, namo sugrįžęs, juokdamasis mums papasakojo patsai Mikalojus.

Rogėmis po pusnis

Malonūs būdavo traukiamomis rogėmis pasivažinėjimai žiemos apyvakariais, kai Mikalojus, pats vadelėmis valdydamas arkliui, nusižiūrėjęs vietą, storai padengtą sniego, taikydavo mus

Eugenijjus Bandzevičius

Lietuvos baleto vienas iš pirmaujančių šokėjų Eugenijus Bandzevičius dėsto Larrymore Šokio studijoje Lubocke, Texas, patsai pasižymėdamas balete. Vienas iš jo pavasario pastatymų buvo Čaikovskio "Gulbių ežeras".

Žurnalas "Stars of Tomorow" pažymi, kad Eug. Bandzevičius buvo Lietuvos baletmeisteris ir kad šią vasarą jis dalyvaus National Association of Dance and Affiliated Artists, Inc. suvažiavime Dallas mieste. Suvažiavime, kuris įvyks liepos 26 - 31 d. jis bus baleto mokytoju.

Taipgi yra pakviestas dalyvauti stebėtoju Hollywoodo suvažiavime liepos 15 - 20 dienomis. Iš Lubocko išvyksta liepos 10 d.

Eug. Bandzevičius į Ameriką atvyko tik prieš 18 mėnesių ir čia daro gražią kultūrinę propagandą Lietuvai.

---

tenai išversti, ir pats, žinoma, drauge išriedėdavo. Juoko būdavo visiems į valias, iš pusnies besikapstant.

Savo paveikslų vertintoju buvo iš mūsų tarpo pasirinkęs brolį Povilą. Pastarojo skoniu ir nuomone labai pasitikėjo. Bet Povilas labai dažnai tenkindavosi atydžiu įsižiūrėjimu ir likdavo į jo nuoširdų lūkestį nieko ne atsakęs. Pastarasis yra man liūdnai nusiskundęs, kad Povilas jam esąs neatviras — savo nuomonę apie jo darbus vengiąs pasakyti.

Mikalojus mane begalo mylėjo. Vieną vakarą, prieš eidama gulti, atsiklaupiau vakarinei maldai, o jis tik švyst iš netyčių ir pakabino prieš mano akis naujausią savo paveikslą, kurį specialiai man buvo ir sukūręs. O tai buvo „Miško pasaka" — augšti girios medžiai su vainikuotomis, lyg karalių, galvomis, — tokia jau graži mistinė gamtos iliuzija! Kitas man nupieštas jo paveikslas buvo „Kristus Alyvų darželyje". Bet pastarasis kažkur yra dingęs.

Ūgio Mikalojus buvo vidutinio: petingas, tvirtas ir žalsvai mėlynų akių. Markevičiukai, savo laiku išbandę jo jėgą, sakydavo:

— Kas gali šitą mešką nugalėti?

Rodos, brolis Povilas pastarai siais laikais yra nusiskundęs, kad mūsų Menininko išorinis atrodymas spaudoje kartais neteisingai aprašomas; sakoma vienur ,kad jis buvęs „tamsių akių mažiukas". (Ir man, šių prisiminimų surašytojui, 1942-jų metų pavasarį Kaune Povilas Čiurlionis yra šį savo nepasitenkinimą išreiškęs, įsakmiai pataisydamas, matyt, Dr. Mikalojaus Vorobjovo padarytą netikslumą, jo šiaip jau labai gražioje ir įdomioje M. K. Čiurlionio monografijoje, parašytoje vokiškai; jinai vadinasi: *„M. K. Čiurlionis, der litauische Maler und Musiker"*. Tenai yra ir išsireiškimas: *„Der kleine Mann mit dunklen Augen" — „tamsiaakis mažiukas"*. — R. Serapinas). Povilas ir aš esava ne iš jauniausiųjų mūsų šeimoje, todėl vyriausiojo brolio visas išorines žymes nėra mudviem sunku atsiminti. Nors ne ūgis ir ne akių spalva teikia žmogui genialumo, bet visdėlto geriau yra turėti *tikrą* genijaus portretą!

Ir muzikai turi "pagarbinti"

Vyr. tarybos prezidiumo įsakymu vietoj "buržuazinio" V. Kudirkos Lietuvos himno buvo priimtas Sov. Lietuvos himnui A. Venclovos tekstas, o muziką jam parašė B. Dvarionas ir J. Švedas. Apdovanotas už nuopelnus stalinine premija, B. Dvarionas "S. L." nr. 1. taip skelbė: "1950 m. aš kartu su komp. J. Švedu sukūriau naują LTSR himną. Šis darbas ėjo glaudžiai bendradarbiaujant su plačia tarybine visuomene. Didelę pagalbą suteikė broliškų respublikų kompozitoriai. 1950 m. aš parašiau keletą maršų ir pabaigiau muziką naujai spalvota filmai "Tarybų Lietuva". Nors su V. Kudirka taip pat "bendradarbiavo" caro žandarai, tačiau jis neparašė tokio himno, koks būtų labai tikęs Muravjovui ar jo įpėdiniams. Tačiau kitokiais keliais nuėjo lietuviškos žemės išaugintas B. Dvarionas, kuris juk ne veltui ir stal. premiją gavo. Taigi, jis dabar jau "nebevergauja" ir, "remiamas" plačios tarybinės visuomenės", rašo kaip tikras stal. laureatas. Juk tokios premijos ir dar Stalino vardu, bet kam veltui neteikiamos...

— Simfoniniame koncerte buvo atlikta A. Račiūno oratorija "Sovietų Lietuva", J. Vaičiūno — vargonų koncertas ir Juzeliūno — simfoninė poema; II-me Tallat-Kelpšos "Kantata apie Staliną", B. Dvariono smuiko su orkestru koncertas ir "Šventadieninė uvertiūra". K. Kaveckas parašė 5 dal. suitą "Sov. Lietuvos vaizdai", A. Kačanauskas — romansą "Vakaro smuikas" ir pagal Neries dainą "Užtekėjo šviesi Stalino saulė", "Penkmečio maršą", J. Karosas —visą eilę dainų "Mauzolėjui", J. Navakauskas pagal S. Neries romansą "Alpėse", A. Belozeris pagal L. Janušytės libretą "apie laimingą kol. ūkių gyvenimą muziką kompozicijai "Aukso jūrai. Žodžiu turi "pagarbinti" visi...

Kas gali suprasti šią jėgą vyro ir mergaitės sieloje? Tai prasideda pripuolamu akių susitikimu, droviu ir delsiančiu žvilgterėjimu ir po to suliepsnoja nepaliaujamu karštu žvilgsniu. Iš pradžių paliečia kits kitą pirštai ir vėl greit atsitraukia, bet po to veržiasi širdis prie širdies.

—Pearl S. Buck

Pasaulyje matome daug veidų, bet mes patys negalėtumėm pasakyti, kodėl staiga įstringa vienas į mūsų atmintį. Ypatybė, kuria jis mus patraukia, yra ne tik jo grožis, dar yra kas tai kitas: tatais yra slėpiningas jo vidaus pasaulis, kuris taip retai žmogaus veide visai aiškiai atsispindi. Kur tai įvyksta, tada toks veidas iš tūkstaičio kitų išsiskiria ir niekad mūsų nebeapleidžia.

—Rabindranath Tagore

Tačiau koks baisus dalykas yra meilė, kai ji negali laisvai ir nevaržomai sruventi iš širdies į širdį.

—Pearl S. Buck

Ar gi turi žmonija gražesnę šventovę, kaip moters širdis?

Kotzebue

Dviejų moterų draugystė tėra tik sąmokslas prieš trečiąją. **A. Karr**

Nuoširdžiai užkviečiame visus atsilankyti į mūsų sandėlį ir apžiūrėti 1951 metų vasaros prekių išpardavimą.

Namams rakandų čia rasite visų žymiausių išdirbysčių. Pagaminame rakandus pagal užsakymus.

Naujų šeimų kūrėjai, čia sutaupys didelius nuošimčius. Parduodame urmo kainomis baldus viešbučiams, Rooming House, apartmentams. Karpetai—kilimai, klejonkos, Parlor setai, gaziniai pečiai, skalbiamos mašinos, šaldytuvai, miegamo kambario setai, valgomo kambario setai, minkšti krėslai, lempos, staleliai ir kt. reikmenys.

Rašomos mašinėlės, rašomos auksinės plunksnos, laikrodėliai, deimantai, brilijantai, aukso ir sidabro papuošalai, radios, ir televizijos aparatai. Lietuviškos plokštelės, lietuviškos gaidos.

Virš 38 metai prekyboje.

Lengvi dalimai išsimokėjimai.

JOS. F. BUDRIK, Inc.
3241 S. HALSTED STREET
Tel. CAlumet 5-7237

Atidaryta pirmadienio ir ketvirtadienio vakarais. Sekmadieniais uždaryta.

WCFL 1,000 kil. 50,000 Watts jėgos Radijo Stoties programos leidžiamos sekmadienio vakarais 5:30 p.m. Chicagos laiku.

ARTIFICIAL TEETH RELINED

(Dirbtiniai dantys pertvarkomi) Mes vartojame "Cushionite" plastic Material kad užtikrinus tinkamą pritaikymą.

VISOKI PATAISYMAI

Atdara nuo 9 iki 6 v.v, kasdien. Pirmad. ir trečiad. iki 7:30 v.v. Galime pertaisyti jūsų senus dantis į naują "Plastic Materials".

CERMAK ROAD DENTAL LABORATORY
4807 W. CERMAK RD.
OLympic 2-3740

DAR GALIMA GAUTI

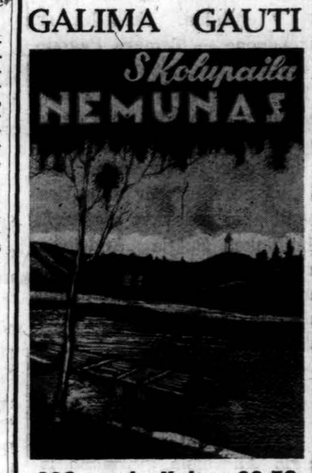

398 pusl. Kaina $2.50

Užsakymus su pinigais siųskite:

"DRAUGAS",
2334 So. Oakley Ave.,
Chicago 8, Ill.

TAUPYTOJŲ SKAIČIUS DIDĖJA!

Atsilankiusieji džiaugiasi gražiai įrengta mūsų raštine ir skubiu patarnavimu.

Taupytojams mokame gerus dividendus.

Prieinamomis sąlygomis skoliname pinigus už namus.

Parduodame ir keičiame Jungtinių Amerikos Valstybių Taupymo Bonus.

Visų santaupos yra apdraustos iki **$10,000.00**

UNIVERSAL SAVINGS
& LOAN ASSOCIATION
1800 So. Halsted St. Chicago 8, Illinois
Telefonas: HAYMARKET 1-2028

VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais ir penktadieniais nuo 9 ryto iki 4 valandai vakaro. Ketvirtadieniais nuo 9 ryto iki 8 v. vak. Trečiadieniais ir šeštadieniais nuo 9 v. ryto iki 12 vidudienio.

Skaudančių Žaizdu
NUO UŽSISENĖJUSIŲ
IR ATVIRŲ ODOS LIGŲ

Tie, kurie kenčia nuo SENŲ, ATVIRŲ ir SKAUDŽIŲ ŽAIZDŲ, jie negali ramiai sėdėti ir naktimis miegoti, nes jų užsisenėjusios žaizdos nieži ir skauda. Kad pašalinti tą niežėjimą ir skaudėjimą senų atvirų ir skaudžių žaizdų, uždėkite LEGULO Ointment. Jų gydomos ypatybės palengvins jūsų skaudėjimą ir galėsite ramiai miegoti naktį. Vartokite jas taipgi nuo skaudžių nudegimų. Jos taipgi pašalina niežėjimą ligos vadinamos PSORIASIS. Taipgi pašalina peršėjimą ligos vadinamos ATHLETE'S FOOT, sustabdo džiovinimą odos ir perplyšimą tarppirščių. Jos yra tinkamos vartoti nuo džiūstančios ir suskilusios odos. Jos yra geros gyduolės nuo visų išviršinių odos ligų. LEGULO Ointment suteiks jums pagalbą nuo nuvargusių, perštamų ir niežinčių kojų. Legulo Ointment yra parduodamas po 75c., $1.25 ir $3.50. Pirkite vaistinėse Chicagoj ir apylinkėse ir Milwaukee, arba atsiųskite money orderį į —

LEGULO, Department D
4847 W. 14th St., Cicero 50, Ill.

TURIME DIDELĮ PASIRINKIMĄ:

DEIMANTŲ
LAIKRODŽIŲ
Brangenybių
SIDABRINIŲ
INDŲ
SIENINIŲ
LAIKRODŽIŲ
RADIO IR
TELEVIZIJOS
APARATŲ
ir kit. Prekių

Laikrodžiai
Pataisomi
Specialisto

John A. Kass (Kazakauskas) Duodama 1 metų Garantija.

JOHN A. KASS
4102 Archer Avenue
(prie Mozart Street)
Tel LAfayette 3-8617
Seniausia Lietuvių Jewelry Krautuvė Brighton Parke
Įsteigta 1916 metais.

VISKO UŽTEKTINAI — TUOJAU PRISTATOM

Baldus, šaldytuvus, pečius, skalbiamas mašinas, lovas, matracus, kilimus, radio, televizijos setus, vaikučiams baldus. Žemos kainos, lengvi išmokėjimai. Turime didelį pasirinkimą.
GAMINAME BALDUS IR PAGAL UŽSAKYMĄ.

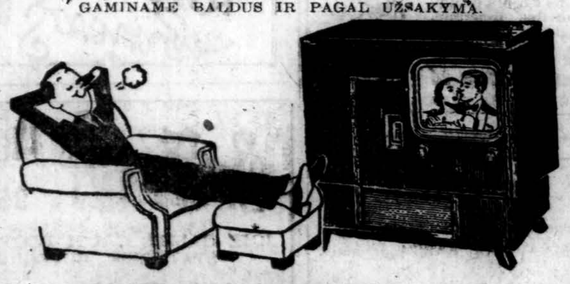

ROOSEVELT FURNITURE CO., Inc.
LIETUVIŲ KRAUTUVĖ
2310 WEST ROOSEVELT RD. **SEeley 3-4711**
Atidara ir sekmadieniais nuo 11 ryto iki 4 val. p. p.

Taupytojai—
District Savings Pasiūlo

APSAUGĄ . . . kiekviena taupymo saskaita yra apdrausta iki $10,000. Šią apdraudą teikia valdžios agentūra.

PELNĄ . . . kas šeši mėnesiai mokame aukštą dividendą ant kiekvieno padėto dolerio.

PATOGUMĄ . . . musų raštinė randasi Bridgeporto širdy—lengvai pasiekiama. Personalas kalba lietuviškai.

DISTRICT Savings
AND LOAN ASSOCIATION
3236 So. Halsted Street
Phone: CAlumet 5-4118
Jos. M. Mozeris, Secretary

SOTUS ALKANAM PADĖKI
Per AID OVERSEAS, Inc.
2244 W. 23rd Pl., Chicago 8, Ill. Tel. VIrginia 7-8711

Aid Overseas Inc. siunčia maisto siuntinius į visas 4 Vokietijos zonas ir kitus Europos kraštus išskyrus SSSR. Siuntiniai yra pilnai apdrausti nuo dingimo.

Maisto siuntiniai pakuojami Europos sandėliuose, o užsakymai iš Chicagos siunčiami AIR MAIL. Užsakant didesnius kiekius duodama nuolaida. Pristatoma laike 15-20 dienų.

Siuntinys Nr. 1 — $6.70
2 sv. kiaulinių taukų
2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. salami dešros
2 sv. (be 2 ozs.) keniuoto bekono
1 dėžutė (400 gr.) margarino

Siuntinys Nr. 3 — $6.20
4 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaulinių taukų
2 sv. margarino
1 sv. kiaulienos mėsos

Siuntinys Nr. 6
A. 10 svarų cukraus $2.60
B. 20 sv. cukraus $4.70

Siuntinys Nr. 7
A. 10 sv. balt. kviet. miltų $2.50
B. 20 sv. balt. kviet. miltų $3.90

Siuntinys Nr. 10 — $6.50
2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaulinių taukų
2 sv. margarino
1 sv. degintos kavos
1 sv. kakavos
1 sv. šokolado

Siuntinys Nr. 12 — $6.40
2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaulinių taukų
1 sv. degintos kavos
1 sv. kakavos
1 sv. šokolado
2 sv. cukraus

Siuntinys Nr. 14 — $5.70
2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaulinių taukų
2 sv. cukraus

1 sv. marmelado
1 sv. kiaulienos mėsos
2 gabalai tualetinio muilo

Siuntinys Nr. 19 — $9.95
4 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaulinių taukų
2 sv. margarino
1 sv. degintos kavos
2 sv. kakavos
1 sv. šokolado
1½ sv. cukraus
2 gabalai tualet. muilo

Siuntinys Nr. 24 — $11.50
5 sv. rūkytų lašinių
3 sv. kiaulinių taukų
2 sv. margarino
1 sv. degintos kavos
2 sv. kakavos
2 sv. šokolado
2 sv. marmelado
2 sv. sūrio 40% riebumo

Siuntinys Nr. 25
B. 9 sv. gryn. kiaulinių taukų — $5.25.
C. 15 sv. gryn. kiaulinių taukų $8.00.

Siuntinys Nr. 93 — $8.50
5 sv. kiaulinių taukų
1 sv. degintos kavos
2 sv. šokolado
2 sv. kakavos

Siuntinys Nr. 94
B. 8 sv. bičių medaus—$5.0
1 5 sv. margarino $3.70

LANKOM PULGĮ ANDRIUŠĮ

P. SIRGEDAS, Australija

Gyvename viename mieste su rašyt. Pulg. Andriušiu. Dažnai jį matydavau bendruomenės su sirinkimuose, minėjimuose bei pobūviuose, tačiau visuomet už imtą, būrelio tautiečių apgultą.

Pagaliau vieną subatvakarį pavyko pačiupti Pulgį Andriušį savųjų rately, beatostogaujantį imigrantų šeimų stovvkloje Seheyvillėje.

Pas Pulgį Andriušį atvykome visas būrys: rašyt. J. Žukauskas, inž. Miliūnas, Lukauskas ir šių eilučių autorius su močia (žmona). Čia dar radome vietinius: Skrinską su Skrinskiene — Tamara Pagodinaite.

Ir tą vakarą užsidarę Pulgio Andriušio sėklyčioje, mes devyniese išsipasakojom daug savų jų ir svetimųjų gyvenimo istorijų, iš praeities ir dabarties. Pokalbiams vadovavo viešnagės šeimininkas Pulgis Andriušis, virtuoziškai jumorą panaudodamas, kartais šurimtėdamas paliktojo Gaidžių kaimo vaizdais prisiminimais...

PULGIO ANDRIUSIO ISTORIJA

Gana įdomi, nuotykinga ir Pulgio Andriušio gyvenimo istorija.

Jis yra gimęs 1907. 3. 18 d., Gaidžių km., Tauragnų vls. Baigė Kauno "Aušros" berniukų gimnaziją (1926 m.). Kauno Vytauto Didžiojo universitete studijavo literatūrą. 1927 — 30 buvo pasišovęs į Meno Mokyklą. Klajūno karjerą pradėjo dar 1928 metais, kai žemaituku keliava po Europą, pateikdamas tuometinėje tėvynės periodikoje tų kelionių jumoristinius reportažius: tai buvo jo rašytojo karjeros pradžia. Vėliau dar aplankė Vokietiją, Prancūziją, Italiją, Ispaniją, Portugaliją, Angliją ir Maroką. Pagrindinė kelionių kalba esperanto, nors praktiškai dar vartoja 10 kalbų, tarp jų ispanų, anglų, prancūzų. Sudėtinai vertė iš prancūzų kalbos Dargelės "Medinių Kryžių", 1943 metais išleido kolosalinį Servanteso "DON Kichotą", išvertė Dickenso "Pikvikų klubo užrašus" (rankr.). Periodikoje išspausdino daugiau kaip 1000 feljetonų, reportažų, teatro kritikos straipsnių, jumoristinės populia rizacijos.

Anapus ežero

Pulgį Andriušį visada viliojo svetimi kraštai, nuotykiai, noras patiekti savajam skaitytojui ką nors naujo, įdomaus. Kai jis atsidūrė tremtyje, jame pabudo ilgėsys paliktojo krašto, kaime pergyventi vaizdai, kuriuos savo nepamėgdžiojamu stiliumi perteikia skaitytojams kaip reikalingiausią, pasigendamą tremties kely dvasios peną, pastiprinimą. Jo ciklinių lyrinių gamtos vaizdų apie gimtąjį ežerą kūrinys "Anapus Ežerò" susilaukia vertingo įvertinimo — premijos. Be to, tremtyje (1946 m.) išleido feljetonų rinkinį "Ir vis dėlto juokiamės".

Australija kviečia...

Kai svečiai karštų pokalbių ir vaišių įkaitinti pasiskirstė į būrelius, prisigretinęs prie Pulgio Andriušio užbėriau jį klausimais.

— Australija mane šaukė 1949 metais — pasakojo jis. — Prieš mėnesį išpirkau jau savo ir šeimos kelionės į Australiją vekselį — 2-jų metų darbo sutarties ištesėjimu prie geležinkelio vagonų valymo (Sydnėjaus centrinėje geležinkelių stotyje). Pradžioje teko išgyventi ir nemalonią šeimos parceliaciją: aš likausi Sydnėjuje, o šeima gyveno Gretoje (už kelių šimtų mylių). Apie septynis mėnesius rašiau kelionės į Australiją įspūdžius...

— Aš stebėjausi P. Andriušio kūrybiniu užsidegimu, — į mūsų pašnekėsį įsiterpė Skrinska. — Anuomet, karštomis vasaros dienomis jis parėjęs iš darbo į palapinę sėsdavosi rašyti...

— Taip, tuos mano kelionės įspūdžius išspausdino Europoje vokiečių žurnalas, — tęsė toliau pašnekėsį P. Andriušis. — Jie buvo perleisti ir viename mūsų tremties laikraštyje. Dabar išspausdinti tų kelionės įspūdžių atskira knyga nemanau, nes, atrodo, mūsų tautiečių emigracinės kelionės besibaigiančios. Įsiuvau juos į maišelį, te palaukia grįžimo į Tėvynę...

"Sudiev, kvietkeli"...

— Pulgi, daugiau stilistinių dalykų!.. Tu čia esi pajėgiausias — pageidavo vienu momentu rašyt. J. Žukauskas.

— Tik tremtis mane pastūmėjo į stilistinę prozą, — prisipažino Pulgis Andriušis. — Greitai jūs sulauksite ir paskutiniįjį mano kūrybos vaisių "Sudiev, kvietkeli"..., kurį pradėjau dar Vokietijoje, o baigiu čia, šioje seklyčioje Scheyvillėje. Tai gimtojo Gaidžių kaimo vaizdai, pergyvenimai, jo herojaus odisėja. Ten rasite ir Augštuosius Šančius, Servitutų gatvę... Ilgiau ir kruopščiau vaizdavau tai, kas man geriausia pažįstama, išgyventa. Šio darbo vengiau plačiau parceliuoti laikraščių puslapiuose. "Sudiev, kvietkeli"... spausdina — leidžia pirmoji Australijos lietuvių spaustuvė Adelaidėje. Išeis iš spaudos maždaug pradžioje australiškos vasaros (apie rugsėjo — spalio mėn). Tai bus pirmoji lietuviška knyga Australijoje. Paruošiu tuomet jų siuntinėlius ir į Ameriką... Pasižadėjau pasirodyti ir "Draugo" puslapiuose.

Pulgis Andriušis parodė ir kalbamo kūrinio 6-to lanko korektūrą. Prisipažino dar, kad turįs ir naujų kūrybinių sumanymų, kad jam dabar geriausia sekasi rašyti priešpiet, iki pusdienio. Žinodamas nepalankias ir nepatogias vietos gyvenimo sąlygas betkuriam rimtesniam kūrybiniam darbui, galėjau tik pasidžiaugti rašytojo geležiniu patvarumu ir sugebėjimu nepalūžti po sunkoka imigracijos našta svetimoje padangėje.

Sydnėjus ar Melbournas?

— Kokius įspūdžius parsivežėte aplankę Melbourno lietuvius? — vis dar kamantinėjau P. Andriušį apie jo paskutinę kelionę į surengtą Lietuvių Kultūros Fondo Melbourno Skyriaus vertingą literatūros — muzikos koncertą (gegužės mėn. 12 d.).

— Melbourno lietuvių kultūrinis sąjūdis man patiko, — pareiškė P. Andriušis. — Ar tik nebuvò padaryta klaida, raginant lietuvius gausiau burtis Sydnėjuje, kur jie didžiuliuose plotuose praskydo. Melbourniškiai gyvena glaudžiau ir sutartiniau. Ten veikia net 3 sekmadienių lietuviškos vaikų mokyklos, į bažnyčią susirenka tautiečių kas sekmadienį ne de šimtimis, bet jau šimtais. Ar tik Melbuornas nepaverš ir Sydnėjaus lietuvių bendruomenės vadovavimo? (Šiais metais įvyks Melbourne ir Australijos Lietuvių Bendruomenės suvažiavimas.)

Dar pasiteirauju, ar Pulgis Andriušis nemano iš Australijos kur nors emigruoti? Atrodo, kad ne. Nebent tik į Adelaidę...

Nemuno ties Birštonu. Klišė iš S. Kolupailos knygos "Nemunas". Liet. Katalikų Spaudos draugijos leidnys.

Žvilgsnis į australišką gyvenimą

Pulgis Andriušis akylai stebi ir naujojo gyvenimo pasireiškimus. Australija, atrodo, bus ir jį šiek tiek apvylusi. Jis taip pat nuoširdžiai sielojasi ir kaikuriomis tautiečių ydomis: beatodairiniu skubėjimu pralobti, pamėgimu pigiųjų nuodingų alkoholinių gėrimų, nesijungimu į kultūrininkų eiles, mišriomis vedybomis ir pan. Tas ydas, pridengęs jumoro skraiste, paskutinioje humoreskoje "Vyrai", pajudinkime žemę" patiekė Melbourno ir Sydnėjaus subuvimų publikai.

Scheyville, glaudžianti apie 500 moterų ir vaikų, yra viena iš daugelio (32) stovyklų, pirsteigtų Sydnėjuje ir jo pakraščiuose, ryšiumi su Australijos valdžios vykdoma imigrantų darbų aprūpinimo politika.

Kalbamos stovyklos šeimų vyrai pagal darbo sutartis dirba plieno pramonėje (Prot Kembloje ir Wollongonge) ar prie geležinkelio bei kanalizacijos — vandentekio darbų Sydnėjuje. Todėl penkias savaitės dienas stovykloje viešpatauja vien moterys, kurios penktadienio vakarais su vaikais bėga prie stovyklos vartų pasitikti grįžtančių nuo darbų vyrų. Šeštadieniais ir sekmadieniais, vyrams — tėvams grįžus, moterų pilkas gyvenimas pragiedrėja, dažniau pasigirsta vaikų balsų linksmesnis klegėjimas, kartais nuskamba iš barakų ir mišrios tautinės dainos...

Šeimos, turinčios daugiau dviejų vaikų, užima barakuose po du kambariukus. Stovyklos gyventojai maitinami savųjų eu ropietiškų vyrėjų pagaminamu maistu iš bendrų katilų. Maisto davinys esąs pakenčiamas. Už šeimoms teikiamą maistą, pastogę ir patalinę imamas atlyginimas. Ir vyrai, atvykę pas šeimas viešnagėn, moka už pastogę ir maistą.

Rūpesčiai dėl atžalyno

Pulgis Andriušis ypatingai didžiuojasi savo augančiuoju atžalynu.

— Kiekvieną laisvesnę valandėlę pauakoju vaikams, — pasakojo rūpestingasis tėvas. — Kiek pajėgiu, padedu vaikams išaiškinti jiems rūpimus klausimus, nes ne visuomet jiems suprantami (o gal ir netikslūs) būna australiškojo mokytojo aiškinimai. Jų meilę komi kams jau nukreipiau į vertingesnius dalykus, kaip antai į tas pasakas (Pulgis Andriušis parodo 10 tomų rinkinį "Children Encyclonedia", besirikiuojantį lentynėlėje greta jo paties kūrinių). Dažnai vaikams primenu ir paliktąją Tėvynę — Lietuvą!.. Vienas sūnus per Sekmines priėmė Pirmąją Šv. Komuniją. Jį paruošė kun. P. Butkus, kurį vaikai labai myli. Parašyk "Draugui", kad manasis atžalynas gerai auga...

Nelaimės atskleidžia sielai naujas, šviesas, kurios džiūgėsiuose būna nematomos.

— Lacordaire

Grūdų lietus

Prieš kiek laiko lijo grūdų lietus ant augščiausio New Yorko dangoraižio. To įvykio liudininkai buvo penki statybos darbininkai. Sušauktas mokslininkų konsiliumas nerado nieko, kas galėtų tą įvykį išaiškinti... Tokie lietūs buvo pasitaikę ir anksčiau. 1842 metais lijo rupūžėmis, varlėmis, bet tada siautė didelis lietus su nepaprastu vėsulu. 1901 metais varlių lietus buvo septyniose vietose JAV-se. Kiekvienam įvykiui yra paaiškinimas, jei jis gali būti rastas, bet šiam grūdų lietui paaiškinimo nerasta.

Moteris, kuri nūdama dvidešimties metų neturėjo kitų savybių, kurios palenkė ją mylėti, kaip tik jos grožis, sulaukusi 40 metų bus nekenčiama. **A. Graf**

Ateitis yra mokytojų rankose. **V. Hugo**

1951—1952 m. Vokietijos okupacinis biudžetas siekia arti 2 bilionų dol. Tokiu būdu kiekvienas mokesčių mokėtojas turės sumokėti okupacinių išlaidų reikalui nemažiau 100 dol.

Nuo 1945 m. vakarų Vokietija jau yra išmokėjusi 7.5 biliono dol. okupacinių pajėgų išlaikymui. Į šią sumą neįeina įmonių išmontavimas, užsienyje buvusių kreditų konfiskavimas, vokiškų patentų nusavinimas, taip pat prekybos laivų ir kt

Nuo 1945 m. sąjunginininkai yra išleidę 1.100 įstatymų, potvarkių ir taisyklių, reguliuojančių viešąjį gyvenimą iš kurių dar 700 tebegalioja.

Okupacinėms problemoms studijuoti yra sudarytas institutas, kuriam vadovauja dr. Gustav von Schmoller.

1,000 DOLERIŲ UŽ LIETUVIŠKĄ ROMANĄ

1. Dienraštis "Draugas" skelbia lietuviško romano konkursą. Paskutinė data konkursui skiriamo romano rankraščiui įteikti — 1951 m. spalio mėn. 1 d.

2. Geriausiam romanui skiriama premija—tūkstantis dolerių. Premijos mecenatas — "Čiurlionio" ansamblis.

3. Rašytojų draugijos, "Draugo" Bendradarbių klubo ir Čiurlionio ansamblio paskirti teisėjai premijuotinam romanui nustatyti: Ben. Babrauskas, kun. V. Bagdanavičius, Henr. Radauskas, Ant. Rūkas ir St. Tamulaitis.

4. Romano siužetą pasirenka patys autoriai. Romanas turi būti parašytas mašinėle, nemažesnis kaip du šimtu romano formato spausdintų puslapių.

5. Kūrinius siųsti šiuo adresu: Romano Konkurso Komisija, "Draugas", 2334 So. Oakley Ave., Chicago 8, Ill. Rankraštis patariama siųsti registruota siunta.

6. Sprendimo bešališkumui patikrinti autoriai turi pasirašyti slapyvardžiu, o atskirame uždarame voke pažymėti savo tikrąją pavardę ir adresą, ten pat įrašant romano antraštę ir pasirinktą slapyvardį.

7. Siųsdamas savo romaną konkurso komisijai, autorius tuo pačiu sutinka, kad jo premijuotas romanas būtų išspausdintas "Drauge" ir išleistas atskiru leidiniu be jokio papildomo honoraro. Premiją gavęs autorius romano pirmosios laidos teises perleidžia "Draugo" Bendradarbių klubui. "Draugo" bendradarbių klubas pelną, gautą iš premijuotojo romano, skiria premijų fondui, iš kurio bus skiriama nauja kitų metų premija. Premijos nelaimėję autoriai spausdinimo sąlygas nuspręs atskiru abipusių susitarimu.

CONVALESCENT Home—In Upper Peninsula of Michigan. Apylinkėje yra 25,000 gyventojų. Gera proga vedusių porai. Ligoninėj ar ligonių priežiūros (nursing) patyrimas padėtų bet nėra būtinas. Dabar yra 14 pacijantų. Nuosavybė yra "free and clear". Pritaikinta visiems valstybės reikalavimams. Mėnesinė įplauka apie $800. Vieta ir visi įrengimai dėl 21 pacijento, atskiras sklypas; trijų vietų garažas; daržas. Vienas blokas iki didžios gatvės ir paplūdimio, Lake Michigan. Kaina $18,000. Šios apylinkės banka žino kad galima gera paskola ant šio biznio. Pirkite nuo savininko, aš turiu kitus interesus. Perimti galite tuojau. Rašykite: **Jones Convalescent Home, Menominee, Michigan. Tel. OAK LAWN 4815**

Dėmesio Automobilių Savininkai!
JUNG BROTHERS
Specializuojasi naujų ir senų padangų. Modernus padangų pataisymas. Padangų atnaujinimas, sulipdymas. Motorų pataisymas, ratų išlyginimas ir kiti. patarnavimai.
5759 S. HALSTED STREET

Dėmesio namų savininkai!
Atlikite dažymo ir dekoravimo darbus dabar kol kainos prieinamos. Geros kokybės darbas ir geriausia medžiaga. Dėl didelių darbų galime susitarti išsimokėjimo sąlygas.
JOHN H. WOODBURY
MAdison 3-3993

Mes taisome visų firmų siuvamąsias mašinas. Kiekvienas darbas garantuotas. Išnuomojamos mašinos. Mes pertaisysime į elektrinę jūsų kojinę mašiną. Prašykite mūsų nemokamai jums apskaičiuoti. Didžiausias pasirinkimas vartotų Singer mašinų
SINGER SEWING MACHINE CO.
4222½ ARCHER AVE.

JUODŽEMIS
PUVESIAI
Urminingkams ir smulkiems pirkėjams
Skambinkite vakarais
REliance 5-3167 ar ENglewood 4-6512
Dieną skambinkite
Palos Park 765-R-2

Namų savininkai, dėmesio!
PARDAVIMUI
"FLAGSTONE"
(grindimui akmuo)
visokiems grindimams
Pristatom 3 tonus ar daugiau
Kasdien ir sekmadieniais.
TEL. LEMONT 329-J

Dėmesio namų savininkai!
WRIGHT WATERPROOFING & FLOORING CO.
Rūsiai padaromi "waterproof", "Caulking". Vandens varvėjimas tikrai sulaikomas. Joks darbas nėra per mažas. Nemokamai apskaičiavimai.
Tel. OAK LAWN 4815

MARLENE BRIDAL SALON
3032 Cermak Rd. BIshop 7-9718
Nuotakoms ir pamergėms
Gražus pasirinkimas vestuvinių rūbų ir pamergėms suknelių. 24 valandų patarnavimas skubioms vestuvėms. Taip pat "Prom" ir "Flower Girls'" suknelės.
Nuotakai suknelės **$39.95** ir aukščiau
Pamergėms suknelės **$19.95** ir aukščiau

BARKER Lake Resort and GOLF COURSE
Sporty 9 Holes • Bent Greens
American Plan **$50** Per Person Weekly
Housekeeping Rates Upon Request
Musky, Pike and Crappie • Boating • Safe Sand Beach • Croquet • Badminton • Our Own Riding Horses • Hiking

Open Until Oct. 15
HARRY W. MUELLER
Winter, Wisconsin

ALBINAS BENIULIS
ATLIEKA PERKRAUSTYMUS ir įvairių daiktų pervežimus. Taip pat persiunčiame į užsienį pakietėlius įvairaus maisto.
Krieptis:
2554 SO. HALSTED STR.
Tel. DAnube 6-3245

SPECIALĖS KAINOS VASAROS SEZONUI
GARO VONIOS
ŠVEDIŠKAS MASAŽAS
NAUJOS ŽEMOS KAINOS
Už 6 kartus tik **$12**
pas
PERSONALITY BEAUTY SALON
3459 Diversey Avenue
Kampas Milwaukee and Kimball
ILGALAIKIS SUSUKAVIMAS — modernaus grožio stilistų. Dėl susitarimo telefonuokite ALbany 2-4280

HOTEL CASABLANCA
Saugatuck, Mich.
EUROPEAN PLAN
$15.00 savaitei
Moderni vasarvietė atostogoms, švari, patogi, smagi. Atskiri "shower" kambarėliai
Rašykite arba skambinkite dėl informacijų
R. M. PAUL, Prop.
Tel. Saugatuck 4-2781

WILDWOOD SPRINGS Resort Steelville Missouri

Enjoy a Carefree Vacation at one of the Ozarks finest
STRICTLY MODERN DELICIOUS MEALS PRIVATE SWIMMING POOL
Tennis—Badminton—Horses
Ping Pong, Shuffleboard, Dancing
AMERICAN PLAN
A full week all-expense vacation $37.50
Write for Reservations
STEELVILLE, MO.
Phone: STEELVILLE 4

Dėmesio savininkai ir namų pirkėjai!
BUILDING CONTRACTORS
Už mažą įmokėjimą mes pastatysime jūsų svajonių namus. Taippat esame specialistai įtaisyti butus pastogėse ir rūsyse; ir visokiems pagrindiniams remontams. Nemokamiems apskaičiavimams skambinkite **MUseum 4-9486** 6 iki 8 val. vak.

KRAML DAIRY
4371 Ogden Avenue
ROckwell 2-7890

Visi reikalauja
KRAML'S
Maslionka, varškė ir kiti pieno produktai
Turtingi gerumu
Kraml's pienas ir kiti produktai yra patys geriausi kokius galite gauti jūsų šeimai.

SAVI NAMAI!
VILLA SHORES
Hobart'e
Liuksusiniai "ECONOMY" namai, kuriuos jūs galite įstengti turėti. Apžiūrėkite mūsų MODERN HOME
134 N. Colorado St.
FHA Sąlygos
Arba leiskite mums suplanuoti namus pagal jūsų idėjas
VILLA SHORES REALTY
39th ir Beverly Blvd.
HOBART, IND.
Tel. Main 260 arba 690-J

MALONI ŽINIA, DRAUGAI!
ŠILTAS ORAS LAUKIA JŪSŲ
SUSIKRAUKITE VALGIUS DABAR
Veltui pirmas 30 dienų šaldymo spintelės naudojimas jei išnuomojama metams. Kodėl rizikuoti su valgiais dėl 2 centų dienoj. Mes turime visokių spintelių, įrengimų, mėsų bei valgių.
Du Page Mills & Lockers
5145 MAIN ST., DOWNERS GROVE 30
Savininkai ir vedėjai: 4710 COTTAGE GROVE BLDG. CORP.

PARK - IN GRILL
Geriausiems Pietums Prieinamomis Kainomis
ATVEŽKITE ŠEIMĄ VIENĄ KARTĄ...ir būsite nuolatinis klijentas.
SPECIALIZUOJA VESTUVĖMS, BANKETAMS IR PUOTŲ TORTAMS — Žemiausiomis Kainomis
NAMŲ NUOTAIKA
556 STATE LINE
CALUMET CITY, ILLINOIS

BRUNO TAP & LIQUORS
2553 West 69th Street
JOJE GALITE GAUTI ĮVAIRIAUSIOS RŪŠIES ALAUS — STATINESE, BUTELIUOSE IR SKARDINĖSE
Didžiausias pasirinkimas likerių, degtinės ir kitų gėralų.
Jei norite, kad užvežtų į namus didesnius alaus arba degtinės kiekius, tai paskambinkite Broniui Sipavičiui:
GROVEHILL 6-9521
Jis mielai Jums patarnaus ir gėralus nuveš į nurodytą vietą.

Nemuno idilija. Klišė iš S. Kolupailos knygos "Nemunas". Liet. Kat. Spaudos draugijos leidinys.

Vakarų kultūra kryžkelėje

J. VIZBARAS-SŪDAVAS, Worcester, Mass.

Gyvendami Amerikoje, netu rėtume pamiršti Europos, juo labiau, kad esame paveldėję iš jos tūkstantmetinės kultūros tas dvasines vertybes.

Mes mylime tą senąjį kontinentą — Europą, Humanizmo tėvynę, su jos kultūra ir tūkstantmetinėmis tautų tradicijomis dar ir dėl to, kad Jos likimas yra neatskiriamai surištas su mūsų vargstančios tėvynės — Lietuvos likimu. Šiandien toks baisus karo ir naikinimų pavojus, prieš kurį praeity buvęs hunų antplūdis ir Chingis — Chano gaujų nusiaubimas yra tik šešėlis.

Šiandienimio Kremliaus valdovų remiama pasaulio pavergimo programa yra nukreipta į Europos širdį. Ir jei tai įvyktų, tai atominio amžiaus naujųjų ginklų veikime Europos kultūros centrai — miestai pavirstų tyrais.

Visa tai, kas europiečio žmogaus kuriamosios dvasios buvo atsiekta tūkstančių metų eigoje turėtų sūti atominių ginklų ugnies uragane. Ir prie to šiandien jau einama. Kremliaus raudonasis Chingis — chanas jau rikiuoja mūšiui savo armijas, kurios turėtų paversti pelenais taip jo nekenčiamą Krikščioniškąją Vakarų kultūrą.

AR iš tikrųjų pasmerkta žūti senoji Vakarų kultūra?

Šis klausimas jau senokai jaudina žymiausių Europos mokslo vyrų protus ir jie savo raštuose yra paskleidę pranašiškų išvedžiojimų.

Šiame trumpame rašiny būtų sunku talpinti jų pasisakymus, tačiau konkretizuojant, norėtųsi patiekti tris pagrindines mokslininkų nuomones, išreikštas jų raštuose. Tai būtent: pesimistų, skeptikų ir prognostikų.

a) **Pesimistai.** Žymesnieji atstovai: Prof. Klages, Kiergegard, Borchart, Alb. Schweizer. Jų bendru samprotavimu dvasinių žmogaus vertybių smukimas glūdi sieloje šiandieninio žmogaus, kurį jie vadina "Masių žmogumi". Čia yra priežastis vakariečio žmogaus dvasios nykimo ir kelias į materialinių vertybių naikinimą. Portugalas prof. Orteiga — J — Gaset savo veikale: "Masių sukilimas" yra plačiai šį klausimą nušvietęs.

Prof. Klages mus vadina paskutiniais mohikanais ir bent koks priešinimasis gelbėti Vakarų kultūrą jo manymu yra jau pavėluota. Šveicaras Alb. Schweizer ("Kultūros Nykimas") kelia mintį visai apleisti Europą ir kurti gyvenimą iš naujo Afrikos tyruose, nes Vakarų žlugimo jokiom pastangom išgelbėti neįmanoma.

b) **Skepticizmo atstovai:** Goethe, Oswald Spengler, Arnold Toynbee

Nors jų raštuose atsispindi taip pat pesimistinės nuotaikos, tačiau jų filosofiniame skepticizme dėl kultūros likimo matosi ir pragiedrulių. Jų išvedžiojimu kiekviena kultūra, pasiekus savo paskutinę žydėjimo stadiją, turi žlugti, tačiau nenuskęsti, kaip laivas jūroje, bet paliktį savo įsravą kylančiai naujai kultūros epochai.

"Kaip jau nėra ir nebus antrojo helenizmo, renesanso, taip ir kiekviena kultūra, kaip gyvas organizmas, gyvena, žydi ir miršta tik vieną kartą, ir daugiau nepasikartoja" — sako Osw. Spengler savo "Vakarų žlugimas". Anglas prof. Arnold Toynbee, žymiausias šio laiko kultūros istorikas, savo samprotavimus veda iš sociologinio taško:

"Žmogaus teisė visoms klasėms, tautoms ir rasėms šiandien yra visumoje pripažinta. Tačiau greta to šiandien mes grimstame į tokią bedugnę klasių kovos, nacionalizmo, tautų neapykantos, kuri prieš tai niekam nebuvo žinoma" — rašo jis. "Jeigu pasaulio žmonijos ateitis visoje savo didybėje (pranašauju aš) dar galėtų ateity laimingai išsivystyti, tai ši ateitis priklauso vien Senojo pasaulio kinų tautai ir Naujojo pasaulio Kanados prancūzų genčiai" — rašo Toynbee savo "Vakarų Apsaugoje".

c) **Kultūros prognostikai:** Fr. Nietsche, prof. Troesler, Karl Jasper.

"Mūsų Vakarų kultūra lėtai artinasi prie katastrofos: ji žlugs, ji sunaikins pati save" — rašo Nietzsche. Priežastys, mano jis, kad Vakarų moralė ir europinio žmogaus sielos galia eina prie išsigimimo — sumenkėjimo. Šiam laikmečiui trūksta asmenybių, kurios formuoja dvasinį kultūros gyvenimą. Ir dėl šių jo fantazuotų asmenybių jis sukūrė "Uebermensch'o" (antžmogio) teoriją. Fr. Nitsche save vadino naujų laikų "dinamitu" ir kultūros politiku. Savo raštuose jis propagavo kultūros apsaugos **prognozę,** kurią nacionalsocialistinis režimas stengėsi pritaikinti vokiečių tautai, kaip "kultūrtregeriams". Tačiau ši jo prognozė ne tik susprogdino patį nacizmą, bet ir jų kultūros židinius — miestus.

Prof. Troesler kultūros apsaugos dėsnius veda iš istorinių tiesų supratimo ir jų realaus pritaikymo ateičiai.

Šiuos filosofinius išvedžiojimus apie Vakarų kultūros likimą ir žmogaus asmenybės vertę krikščioniško egzistencializmo atstovai interpretuoja kaip paskutinę fazę likiminės kovos tarp Rytų despotizmo ir Vakarų laisvės meilės. Ir didžiausi šios sunaikinimų grėsmės kūrėjai yra marksistinės filosofijos įtakoje iškilę šiandieniniai valdžios uzurpatoriai-tironai, kurie žmogaus asmenybę išniekino ir pavertė savo valdžios įgeidžių daiktu.

Jų troškimas yra nušluoti pastojusią jų despotizmo įgeidžiams kelią Vakarų krikščioniškąją kultūrą. Ir tik dėl šio šiandieninė Vakarų civilizacija atsidūrė savo likimėnje kryžkelėje, o žmonija naujo karo slenkstyje. Kiekvieno iš mūsų įnašas į krikščioniškąją kultūrą yra veiksmingos pastangos pastoti kelią naujajam barbarui ir išsaugoti vakarų Europos kultūrą.

"Knygų lentynos"

Bibliografijos biuletenio "Knygų lentynos" spausdinama hektografu 200 egz., kurių siunčiama: VLIK'ui 3, Lietuvos dipl. atstovybėms — 14, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės komitetams 21, Lietuvių spaudai visame pasaulyje — 59, lietuvių organizacijoms ir atskiriems kultūrininkams — 64, kitataučių mokslo įstaigoms ir spaudai 26, atsargoje pasilieka tiktai 13 egz. Jei pavyktų ateityje spausdinti biuletenį rotatorium, tiražą numatyta pakelti iki 300 egz. Visi biuletenio egzemplioriai siunčiami nemokamai.

Liet. Bibliogr. Tarnyba (602 Harvey St., Danville, Ill.) gavo aukų "Knygų lentynai" leisti: iš Illinois Lietuvių Prekybos Rūmų (Lith. Chamber of Commerce) $10, iš Lietuvos Gen. Konsulato New Yorke — $5, "Pašvaistės" leidyklos (B. Jacikevičiaus) — $6, J. Cicėno $2, St. Tamulaičio — $1.20.

Žiūrint į pasaulį, galima nepasitikėti moterimi, bet žiūrint į savo motiną — negalima. **La cordaire**

JONAS CONRAD
TUCK POINTING BIZNYJE
Atnaujiname nusidėvėjusį namą, pripildome lietaus išplautus plytų tarpus. Taip pat patalsome kaminus ir apie langus. Per daug metų gerai patyręs darbe lietuvis. Reikalui prisijus kreipkitės: J. CONRAD, 5242 So Artesian Ave. GRovehill 6-4177.

INVESTMENTS
NEARLY A MILLION INVESTORS OWN MORE THAN $2,600,000,000 IN MUTUAL FUND SHARES
These Shares provide — DEVERSIFICATION — through ownership of a large number of leading Corporations. SUPERVISION — by experienced analysts. FREEDOM FROM DETAIL — one certificate covers your entire investment, one check your dividends.
ROBERT C. CONOLLY INVESTMENT SECURITIES
223 Washington Street
Waukegan, Illinois Phone Maj. 1734
☐ Send me information on Mutual Funds
Name .....
Address .....
City .....

GOLF
Sveikatai ir patogumui visi moderniūs klubo įrenginiai
JUS NUOŠIRDŽIAI KVIEČIAME ŽAISTI GOLFĄ GRAŽIAME
TURKEY CREEK COUNTRY CLUB
85th & Harrison St. GARY, IND
Pilnai informacijai skambinkite —: :— GARY 4-4407

FURNACES CLEANED
(Centralinės krosnys išvalomos)
Dabar yra "furnace"-krosnių valymo laikas. Krosnys išvalomos siurbių jėga. Licensed Bonded Insured. Virš 25 m. patyrę apšildymo įrenginiams. Patarnavimas dieną ir naktį.

Mes atliekame inžinierijos darbą, pardavdame ir talsome LENNOX plieninės krosnis visokiems kurams — gazu — aliejumi — anglimis.
Mes perdirbame krosnis į aliejines ar gazines. Mes taisome "furnare" — krosnis.
Skambinkite nemokamiems apskaičiavimams.
PIETUOSE: RAdcliffe 3-9214
VAKARUOSE: MAnsfield 6-2057

"Draugė" rasite vėliausių, geriausių žinių.

ŠTAI KODĖL
CHICAGO SAVINGS and LOAN ASSOCIATION
Per pirmus šių metų 6 mėnesius paaugo VIRŠ $1,100,000.00 DOLERIŲ — dabar mūsų turtas siekia beveik $7,000,000.00 dolerių.
Paskolų per tą patį laiką davėme virš $1,400,000.00 dolerių.

1. — TODĖL
kad CHICAGO SAVINGS and LOAN ASSOCIATION yra tvirta finansinė įstaiga, kur taupytojų pinigai yra išimtinai, saugiai ir pelningai investuojami į mažus gyvenamus namus pagal lengvus mėnesinius išsimokėjimus ir maža dalis yra investuojama į Jungtinių Valstybių Savings Bonds ir Federal Home Loan Bank Stock. Dar, dėl didesnio saugumo, kiekvieno taupytojo indėliai šiai įstaigai yra pilnai apdrausti iki $10,000.00 dolerų by an agency of the United States Government.

2. — TODĖL
kad CHICAGO SAVINGS and LOAN ASSOCIATION visada išmokėjo ir išmoka pinigus pagal parcikalavimą. Mūsų cash reservai išmokėjimams, įskaitant investacijas į valdžios įstaigas ir Federal Home Loan Bank credit, yra virš $2,500,000.00 dolerių.

3. — TODĖL
kad CHICAGO SAVINGS and LOAN ASSOCIATION raštinė yra vienoj iš gražiausių ir privažiavimui patogiausių biznio vietų. Čia, arti mūsų įstaigos, yra didžiausios automobilių įstaigos, Department krautuvės, bankas, teatras ir visokios rūšies kitų biznio įstaigų, kur mūsų taupytojai, atlikę finansinį biznį, gali parankiai atlikti savo kasdienį pirkimo biznį.

4. — TODĖL
kad CHICAGO SAVINGS and LOAN ASSOCIATION valdyba ir direktoriai sumaniai ir teisingai veda įstaigos biznį ir visada išmoka savo taupytojams aukštą dividendą.

5. — TODĖL
mes ir tamstą kviečiame: dėl saugaus ir pelningesnio atlyginimo už taupomus pinigus ir dėl šviesesnės ateities; pasidėkite savo santaupas pas mus.

CHICAGO SAVINGS and LOAN ASSOCIATION valdyba, direktoriai ir visas raštinės štabas — tariame širdingą ACIU už kooperaciją ir paramą visiems mūsų Bendrovės nariams ir rėmėjams. Prašome ir toliau mus remti.

SPECIAL FOR JULY — Pinigai padėti nevėliau kaip July 15 d., gaus dividentą už visą mėnesį.

CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
6234 So. Western Avenue Chicago 36, Illinois
Phone GRovehill 6-7575 JOHN PAKEL, President

PAMINKLAI TIESIAI IŠ DIRBTUVĖS

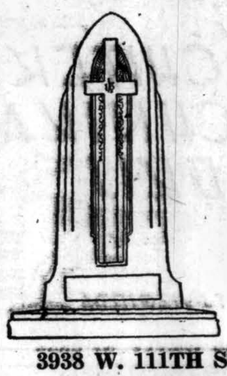

VIENINTĖLĖ LIETUVIŲ PAMINKLŲ DIRBTUVĖ.
Nuo akmens šlifavimo iki raidžių iškalimo ir paveikslų įdėjimo — BITTIN'S ir KAMENSKY'S ekspertų darbas jus patenkins. Dirbtuvė veikia nuo 1902 metų.
Atidara yra visomis dienomis ir visomis valandomis.
MONUMENT WORKS
BITTIN'S AND KAMENSKY'S
3938 W. 111TH STREET Tel. BEverly 8-0005
Pirmoji paminklų dirbtuvė nuo Šv. Kazimiero kapinių vartų

SENIAUSIOS IR MODERNIŠKIAUSIOS LIETUVIŲ ĮSTAIGOS
AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ
4605-07 SOUTH HERMITAGE AVENUE
Tel. YArds 7-1741 — Bishop 7-9481
4330-34 SOUTH CALIFORNIA AVENUE
Tel. Bishop 7-9719
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
JOHN F. EUDEIKIS
RADIO PROGRAMOS iš stoties WGES (1390 k) Leidžiama kas šeštadienį nuo 9:15 iki 9:30 val. ryto.

PIRKITE TIESIOG NUO MR. NELSON
— Savininko —
St Casimir Monument Company
3914 West 111th Street
Vienas Blokas nuo Kapinių
Didžiausias Paminklams Planų Pasirinkimas Mieste
Telef. CEdarcrest 3-6335

LIŪDĖSIO VALANDOJ
Šaukite
MAŽEIKA & EVANS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
6845 So. Western Ave. Air Conditioned koplyčia
REpublic 7-8600 — 7-8601 Automobiliams vieta.
Tiems, kurie gyvena kitose miesto dalyse; gausime koplyčią arčiau jūsų namų.

ANTHONY B. PETKUS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
6812 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.
Telefonas GROVEHILL 6-0142
1410 SO. 50TH AVE., CICERO, ILL.
Telefonas TOWNHALL 3-2109
KOPLYČIOS VISOSE MIESTO DALYSE

SEKANTIEJI YRA NARIAI CHICAGOS LIETUVIŲ LAIDOTUVIŲ DIREKTORIŲ ASOCIACIJOS
Ambulansų patarnavimas yra teikiamas dieną ir naktį. Reikale, šaukite mus.
Mes turime koplyčias visose Chicagos ir Roselando dalyse ir tuojau patarnaujama.
LACHAWICZ IR SŪNUS
2314 W. 23rd PLACE Tel. VIrginia 7-6672
10756 S. MICHIGAN AVE. PUllman 5-1270
PETRAS P. GURSKIS
659 W. 18th STREET Tel. SEeley 3-5711
ALFREDAS VASAITIS
1446 S. 50th AVE., CICERO, ILL. Tel. OLympic 2-1003
POVILAS J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET 710 W. 18th STREET
Telephone: YArds 7-1911
LEONARDAS L. BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. Tel. PUllman 5-9661
ANTANAS M. PHILLIPS
3307 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401
JURGIS F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138-1139
JULIUS LIULEVIČIUS
4348 S. CALIFORNIA AVE. Tel. LAfayette 3-3572
LEONARDAS A. EŽERSKIS
1646 W. 46th STREET Tel. YArds 7-0781

Perskaitę "Draugą", duokite jį kitiems.

No. 5 Mėnesinis "Draugo" Technikos Skyrius, liepos mėn. 1951

LIETUVOS ATSTATYMAS

Statyba — Krašto Pažangumo Veidrodis

ARCH. T. F. VIZGIRDA

Krašto statyba yra krašto pažangumo, jo ekonominio stiprumo ir jo kultūrinio išsivystymo veidrodis. Kur žmonės gyvena bloguose butuose, kur nėra gerų mokyklų, ligoninių ir kitų viešų pastatų, kur keliai duobėti ir tiltai sugriuvę, to krašto kultūrinis lygis yra nedidelis.

Šiandien mūsų mintys grįžta į Lietuvos sodžių ir miestą. Ten inžinierius ir architektas, kartu su mūrininku ir staliumi dėjo plytą prie plytos ir langą prie lango ant naujos valstybės pamatų.

Padėtis Lietuvoje

Istorinėms aplinkybėms susidėjus Lietuva neturėjo progos krašto statybos plėsti, kaip tai vyko V. Europoje, Amerikoje ir kituose laisvuose kraštuose. Mūsų vienintelis paveldėjimas, tai istoriniai didžios vertės meno pastatai, statyti Lietuvos kunigaikščių ir karalių. Ilga caristinės Rusijos okupacija nesirūpino krašto atstatymu, todėl atgimusi valstybė nepaveldėjo nei statybinių tradicijų, nei statybinės formos.

Plikom Rankom...

Lietuvos atstatymą po I-ojo Pasaulinio karo reikėjo pradėti plikom rankom, be plano ir be pinigų. Neišplėsta statybos medžiagų pramonė, reikalinga modernios statybos organizavimui, savų specialistų trūkumas, standartų ir tipų nebuvimas, kapitalo stoka ir kredito nebuvimas, statybos įstatymo spragos, vis tai priežastys, kurias neįmanoma pašalinti per kelis metus ir kurios labai trukdė Lietuvos atstatymą. Nežiūrint šių stambių trūkumų, Lietuvos statyba ir atstatymas vyko nepaprastu tempu.

Nauji viešieji pastatai, gyvenami namai, kaimo statyba, keliai, tiltai, miestų ir miestelių statyba per 30 metų nepaprastai pakeitė krašto vaizdą.

Didelį ir svarbų darbą atliko Žemės Ūkio Rūmai, kurių išdirbta kaimo statybos programa ėjo lygiagrečiai su kaimų skirstymu vienkiemiais ir kaimo atstatymu.

Lietuvos aukštosios ir specialinės mokyklos, amatų mokyklos kasmet paruošdavo didelį skaičių kvalifikuotų statybos specialistų.

Pramoninė Statyba

Pramoninė statyba didelių mastu plėtėsi greta kitos krašto statybos.

Per nuostabiai trumpą laiką Lietuvos kooperacinės bendrovės "Maistas", "Pienocentras", "Lietūkis", "Lietuvos Cukrus", "Linas", "Sodyba" padėjo kertinį akmenį ir sveikus laisvos konkurencijos pagrindus Lietuvos maisto pramonės ir prekybos atstatymui. Moderniškiausios mėsos ir paukščių skerdyklos, pieninės, cukraus fabrikai, muilas, elevatoriai, maisto sandėliai ir supirkimo punktų statyba, daržovių ir vaisių apdirbimo įmonės, linų apdirbimo fabrikai ir sandėliai — vis tai įmonės, kurių dėka Lietuvos produktai pramušė sau kelią į pasaulinę rinką ir atsistojo vienoje eilėje su kitų kraštų produktais.

Greta šių gyvybinių krašto atstatymo įmonių, dygsta mūrinės, puikios mokyklos, amatų mokyklos, gimnazijos, universiteto pastatai, ligoninės, Valstybės operos rūmai, Taupomųjų kasų rūmai, veikmens savivaldybių rūmai, bankai. Vystosi senelių prieglaudų, vaikų darželių ir lopšelių statyba. Seminarijos, Vyskupijos Rūmai, naujos bažnyčios — vis tai kūriniai augančios Lietuvos statybos. Kaimynų kariškos nuotaikos pareikalauja daug darbo ir brangaus pinigo kariškoms statyboms. Prie šio statybos tempo jungiasi ir Amerikos lietuvių kapitalas, kurio pastangomis pastatomos kelios svarbios įmonės.

Energijos Problemos

Energijos šaltiniai ir problema yra neatskiriamai susijusi su krašto atstatymu. Intensyvios studijos ir preliminariniai pasiruošimai krašto energijos šaltinių beieškant, vertinga hidrologinė medžiaga, Lietuvos upių jėgos panaudojimas energijos gamybai, tai vis klausimai, kurių svarbumą greitai pajuto Lietuvos statyba. Stoka savo kapitalo ir nepagrįsta baimė importuoto kapitalo, užtęsė šių darbų paspartinimą. Energijos ir elektrifikacijos problemos, tai yra darbai, kurie turi būti neatidėliojant išstudijuoti ir paruošti ateinančiai kartai.

Statyba Nesustoja

Nežiūrint artėjančio antro Pasaulinio karo, statyba Lietuvoje vyksta didėjančiu tempu. Popieriaus fabrikas, rajoninės elektros stotys, 2 dideli gumos apdirbimo fabrikai, plačiu mastu išaugusi tekstilės pramonė, ir Klaipėdos tekstilės pramonės aukštas kapacitetas, vietinės metalo apdirbimo pramonės augimas, baldų pramonė, stiklo ir statybinių medžiagų — vis tai įmonės, kurios kasmet stiprino ekonominį Lietuvos pajėgumą. Naujos, modernios statybinės medžiagos ir fabrikai: heraklitas, korkšteinas, bituko plytos, tuščiavidurės plytos (tile), projektai eternito ir cemento fabrikams, rajoninių plytinių statyba ir molio pritaikymas kaimo statybai — vis tai reiškiniai, kurie žymiai palengvino besiplečiančios statybos reikalavimus.

Nemažas dėmesys kreipiamas naujų plentų, kelių ir tiltų statybai. Vilniaus — Kauno autostrados pradėti darbai, Žemaičių plentas, Telšių — Kretingos geležinkelis, Šventosios žveju uosto ir miesto atstatymas, didžiuliai Klaipėdos uosto praplėtimo darbai ir eksporto sandėliai, projektai naujoms statyboms įvairiose krašto vietose — vis tai darbai, kurie pareikalavo daug pinigo ir intensyvių studijų. Kaip pavyzdį galime paminėti 2.000 lovų Kauno Universiteto klinikas, kurių statyba kainavo per 10,000,000.00 Litų.

Daugelio Lietuvos miestų ir miestelių išplanavimo ir perstatymo projektai įgijo konkrečias formas. Lietuvos kurortų ir vasarviečių statyba padarė pažymėtiną progresą. Savos statybos bendrovės ir rangovai išaugo į rimtas ir dideles firmas.

Kaimas Pirmoje Vietoje

Lietuvos sugriauto kaimo atstatymo problema yra viena stambiausių, kurią šiandien reikia spręsti. Tipinių ir suprastintų serijinės gamybos namų gamyba ir pusiau valstybinių kreditų organizacija gali žymiai palengvinti šios problemos sprendimą. Privati iniciatyva čia yra per smulki ir nesėkminga. Privatus kapitalas be to plaukia į miestus ir pramonę bei prekybą. Organizuojant kreditą tenka atkreipti rimtas dėmesys į Amerikos lietuvių nemenką kapitalą. Amerikos lietuvių aktingas dalyvavimas krašto atstatymo reikaluose galės būti didelis ramstis atsistatančiai valstybei ir atneš neabejotinos naudos abiem pusėm.

Šiandien taip pat aiškėja, kad nauji statybos būdai ir statybinės medžiagos, greta standartų, serijinės gamybos ir organizuoto kredito, gali keleriopai atpiginti ir išplėsti krašto statybą. Todėl statybinių medžiagų tyrimo procesas turi būti išplėstas už akademinio tyrinėjimo ribų. Gamybinės juostos proceso pritaikymas statybos medžiagom yra būtina sąlyga krašto atstatymui, gi normų ir tipų įvedimas keleriopai palegvins masinės gamybos gyvenamų namų produkciją ir be galo atpigins statybos kainą.

Planavimo ir Atstatymo Komisija

Lietuvos Planavimo ir Atstatymo Komisija, veikianti prie Vyr. Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto (VLIKo), reikalauja ypatingo dėmesio ir paramos. Sutrikęs darbas dėl emigracijos ir įsikūrimo, galės būti vėl plačiu mastu atnaujintas. Tačiau darbo pasisekimas galės būti garantuotas, jei visos mūsų ūkiškos ir techniškos jėgos be išimties savo darbais paremsime šios komisijos uždavinius. Taip pat yra būtinas komisijos sudėties praplėtimas, įtraukiant į darbą Amerikos lietuvius bankininkus, ekonomistus ir inžinierius.

Lietuvos statybos ir atstatymo trumpą apžvalgą užbaigiant galima pasakyti, kad Lietuvos atstatymo reikalai kaskart įgyja ryškesnes formas. Žengiant į naują dešimtmetį mūsų planai turi būti aiškūs ir konkretūs.

Vyriškio akys, kai moteris kartą jau įsiskverbia į jo širdį, nenukreipiamai žvelgia į savo vidų, į tos moters paveikslą taip, kad kurį laiką visa kam kitam jis lieka aklas.

—Pearl S. Buck

Niekur žmogus taip nesijaučia vienišas, kaip minioj.

—P. Babickas

Juo iš tamsesnių versmių, juo gyviau veržiasi šaltinis.

—Rabindranath Tagore

BUV. AVIACIJOS VADO ATMINČIAI

Prez. Trumanas atidengia aviacijos generolo Arnold atminč.ai įamžniti paminklinę lentą aviacijos ginklų tyrimo centre Tullahoma, Tenn. Pats centras taip pat yra pavadintas gen. Arnold vardu. II pasaulinio karo metu gen. Arnold vadovavo JAV aviacijai. Šalia prezidento generolo našlė. (INS)

KRONIKA

Statybinių medžiagų kontrolės orderiai pradeda veikti nuo liepos 1 dienos. Orderiai suskirstyti į 2 grupes: grupės „A" orderiai aptarnaus tiesioginį ryšį tarp gamintojo ir užsakytojo, gi grupės „B" orderiai eis tiesioginiai per NPA. Pirmuosius tris mėnesius statybinių medžiagų kontrolė bus vedama per Washington, D. C., po to kontrolę perims NPA lokalinės įstaigos. Ši kontrolė tiesioginiai liečia šias statybines medžiagas: konstruktyvinį plieną, apšvietimo reikmenis, plokščio stiklo produkciją, apsaugos sietus, liejyklų išdirbinius, izoliacines medžiagas, apkaustus, vandentiekio ir kanalizacijos medžiagas, plieno durų ir rėmų gamybą. Kontrolė kol kas neliečia šildymo ir virimo įrengimų bei šaldytuvų. Po įvykdytų pereitais metais suvaržymų civiliniam sektoriui įvairių medžiagų (%%) ir pradėjus veikti medžiagų kontrolei, privačios statybos iniciatyva liks labai apribota.

Department of Commerce daviniais šių metų balandžio mėnesyje statyba, palyginus su kovo mėn., padidėjo sekančiai:

7% gyvenamiems pastatams, 7% pramonės pastatams, 6% ligoninių statyboms, 6% bažnyčioms ir mokykloms. Viso balandžio mėn. statyboms išleista $2.350 milionų. Sumažėjo restoranų, krautuvių ir pramogos bei sporto pastatų statyba.

General Electric kompanija, viena stambiausių elektros reikmenų gamintojų Amerikoje, organizuoja Clevelande, Ohio, naują apšvietimo tyrimų laboratoriją. Laboratorijos tikslas — nustatyti naujus, moderniškus patalpų apšvietimo reikalavimus, kadangi dabartinė apšvietimo sistema yra gerokai pasenusi ir neatitinka modernaus pastato reikalavimams. Ateities gyvenamas namas bus tikras magiškos technikos stebuklas: elektra atidaromi langai, elektros „akys" duryse, „ausys" sienose, centrinė automatinė apšvietimo sistema ir t.t. vis tai įrengimai, kurie suteiks nepaprastai daug patogumų kasdieniniame gyvenime.

Neverta žmonių bijoti: žmonių bijoti reiškia juos lepinti.

—D. S. Merežkovskij

O meilė žmonėms juk ir yra tie sparnai, kuriais žmogus iškyla augščiau visko.

—M. Gorki

Gilūs jausmai turi savo instinktyvaus neklaidingumo.

—Paul Pourget

Ašaros — sielos kraujas.

—Šv. Augustinas

Kaip prailginti automobilio amžių?

Bendros taisyklės

1. Sušildyk motorą prieš pradedant važiuoti.
2. Kaitaliok važiavimo greičius.
3. Keisk padangas.
4. Daryk posūkius pamažu.
5. Tepk mašiną iš pagrindų.
6. Nevaryk mašinos perdideliu greičiu.
7. Nedaryk staigių sustojimų.
8. Nevalyk mašinos sausu skuduru.
9. Naikink rūdžių dėmes.
10. Nepradėk važiuoti iš vietos staigiai ir greitai.

Ar mes vedame, šaltą, šiltą ar karštą karą, visvien daugiau gin kluosimės, mažiau pagaminsime automobilių, turėsime mažiau mechanikų ir mažiau atsarginių dalių. Daugumas automobilių fabrikų mano, kad 1951 metais bus pagaminta 35% mažiau automobilių nei jų pagamino 1950 m. Tas skaičius gali pakilti iki 50%, tai yra 3,000,000 automobilių, vietoje 7,000,000, pagamintų pernai. Vidutiniškas amerikoniškas automobilis, gerai prižiūrėtas, gali išlaikyti, mažiausiai, 100,000 mylių kelią. Tai pasieksite, jei priimsite dėmesin keletą važiavimo taisyklių.

Apžiūrėjimas prieš važiuojant

Mašinos priežiūra prasideda dar prieš sėdant prie vairo. Įpraskite prižiūrėti mašiną vos tik atidarote garažo duris. Žvilgterėk į padangas. Važiavimas su nepilnai pripūstom padangom trumpina jos amžių. Jei randi ant žemės geroką kiekį alyvos ar vandens, tuoj patikrink radiatorių, motorą ir transmisijos dėžę (bėgių dėžę).

Užvedant leiskitė kiek įšilti motorui, dar prieš pradedant važiuoti. Juo šaltesnis motoras, tuo daugiau laiko duokite motorui sušilti. Nėra jokio tikslo sėdėti ir laukti pusę valandos: užtenka 2—3 minučių. Šalto motoro darbas sudėvi motorą greičiau ir daugiau nei važiavimas 100 mylių į valandą greičiu.

Neduok daug gazo, kai motorą šildai, nes tai tik išvystys greitesnį propelerio sukimąsi ir tuo pačiu šaldys (vėsins) šildomą motorą. Reguliuok akseliatoriaus spaudimą taip, kad motoro veikimas būtų dvigubai didesnis negu normalus, tai užtenka. Po tokio sušildymo važiuok pamažu apie dvi mylias. Jeigu mašina turi rankinį bėgį, nedelsk pakeisti į antrą bėgį važiuojant į kalną ar važiuojant lengvo greičio susisiekime.

Trumpose distancijose

Jeigu mašiną vartojate dažnoms trumpų distancijų kelionėms — kaip pašto išvežiojimui, į mokyklą ar pan., tai nusidėvėjimas bus daug didesnis nei, kad darant ilgų distancijų keliones. Trumpose kelionėse mašinos motoras labai retai kada pasiekia normalią temperatūra, o žema temperatūra yra mašinos didžiausias priešas.

Keletas taisyklių, padės išvengti tų trumpų distancijų važiavimo trūkumų: įpraskite ilgėliau sušildyti motorą prieš pradedant važiuoti. Sumažinkite savo kelionės sustojimų skaičių. Nestatykite mašinos trumpam laikui priešais namą, jei vėliau ją manote įvežti į garažą, o važiuokite tiesiog į į garažą. Kartą į savaitę pavažiuokite ilgą distanciją lygiu keliu leistinu greičiu, kad duotumėte mašinai pilną įsibėgėjimą. Toks važiavimas išmeta iš motoro susikaupusias gumos ir grynanglio nuosėdas, kurie atsiranda dėl trumpų lengvo greičio važiavimų. Toks mašinos išvedimas ant lygaus kelio su vidutinišku greičiu yra naudingas mašinai tiek, kiek geras jos veikimo nureguliavimas.

Besaikis greitis

Besaikis, perdėtas greitis, ne tik suvartoja daugiau kuro (benzino), bet taip pat padidina mašinos nusidėvėjimą. Tai nereiškia, kad turite galvoti tik apie 25 mylias į valandą atviram kely, bet važiavimas augščiausiu greičiu yra būdas — sudeginti motorą. Jeigu ilgos didelio greičio kelionės yra būtinos, pagreitink iki 50 mylių į valandą (arba iki legalaus važiavimo greičio) ir laikykis to pačio greičio kiek galima ilgiau. Ant nevisiškai lygaus kelio laikykite tą patį važiavimo greitį, nes suvartosite mažiau gazolino ir sumažinsite susidėvėjimą.

Taip pat yra naudinga apgalvotai kaitalioti važiavimo greitį. Jei kelio sąlgos yra geros vidutiniškam 60 mylių į valandą važiavimui, tai kaitaliokite važiavimo greitį tarp 55 ir 65 mylių į valandą; tas duoda progos motorui „kvėpuoti" ir sumažina vibravimą.

Kaip taupyti padangas

Padangos neišvengiamai bus sunku gauti. Padangų nusidėvėjimas prieš laiką priklauso nuo jūsų. Būkite tikri, kad padangų oro spaudimas yra normalus pagal duotąs fabriko taisykles, bet atsiminkite, kad tos taisyklės pritaikytos šaltoms padangoms, o po važiavimo padangos yra karštos. Kadangi karštis prideda penkis svarus spaudimo, o normalus (šaltų padangų) spaudimas yra 24 svarai, tai matuojant karštų padangų spaudimą, visuomet pridėkite 5 sv. daugiau, tai gausite 29 svarus.

Per daug didelis oro spaudimas nėra geras, nes nuo to susidėvi padangos išviršinis takas. Per mažas spaudimas gadina padangų šonines sieneles. Priešakinių ratų pritvirtinimo tinkamumas yra didžiausia padangų nusidėvėjimo priežastis.

Padangų keitimas

Kas kart pravažiavus 2,500 mylių, pakeiskite padangų poziciją ant keturių ratų, įskaitant ir atsarginę padangą. Tai sulygins padangų susidėvėjimą ir, taip pat, prailgins jų amžių. Su laiku daromi posūkiai, taip pat padeda išsaugoti padangų amžių. Lengvas, retas cypimas, negali būti išvengtas, bet perdėtai didelis garsas, yra ženklas, jog dalis padangos gumos pasiliko ant kelio. Tas pat taikoma staigiems startams ir sustojimams, kurie turi tokį pat efektą, kaip pav., trinti padangas su smėlio popieriumi. Vengdami tokių staigių važiavimų bei sustojimų, jūs ne tik sutaupot padangas, bet taip pat, stabdžius.

Sumažinkite greitį, kai artėjate prie raudonų šviesų. Tuo dažnai išvengsite staigaus sustojimo ar starto.

Sužalojimų taisymas

Maždaug, vieną kartą į mėnesį, peržiūrėkite savo mašiną ar nėra sužalojimų. Subraukymai, randai, rūdijančios vietos ir palaidos dalys yra lengvai ir pigiai pataisomos ,jei pastebėjote laiku, bet, jei apleisite, tai tas viskas vėliau sudarys dideles išlaidas. Šiandieninis įbraukimas dažytoje vietoje duos rūdžių sekančiame mėnesyje, o su laiku pareikalaus naujos dalies.

Automobilio plovimas

Jeigu plaunate mašiną pats, vartokite švarų šaltą vandenį. Vartokite plovimo priedus, jeigu mašina yra labai nešvari. Išplaukit chromo dalis antrą kartą specialiai. Nusausinimui vartokite kalnų stirnos odą. Neplaukite bei neleiskite džiūti šiltoje saulės šviesoje. Jeigu vartojate tepalą blizginimui, vartokite tik geros rūšies, nei kai kurios rūšys graužia, sueda dažus. Niekuomet nevalyk mašinos sausu skuduru, nes dulkės turi tą patį trynimo efektą, kaip smėlio popieris.

Tepalai, baterija

Geras šoferis retai kada atvažiuoja į benzino stotį tik benzino paimti; jis ten pat patikrina alyvą, bateriją ir padangas, įskaitant atsarginę. Automobilis be reikiamo kiekio tepalų genda ir baterija su nepakankamu kiekiu vandens greitu laiku bus reikalinga pakeisti nauja, kai tuo tarpu naujos baterijos yra kontroliuojamos tik vieną ar du kartus į metus.

Alyvos pakeitimas ir tepimas turi būti reguliarus. Kiekvienas fabrikas rekomenduoja alyvą keisti vidutiniškai kas 2,000 ar 3,000 mylių. Jeigu važiavimas būna dažnas ir trumpų distancijų, arba, jei gyvenate sausame, dulkėtame rajone, keiskite alyvą dažniau.

Du kart į metus patikrinkite durų, spynų bei kitų judančių dalių tepimą. Mažiausiai keturis kartus į metus atvežkite mašiną į stotį pagrindiniam patikrinimui: stabdžius, vairo ratą, priešakinių ratų, ašis, dujų išmetimo sistemą ir šviesas. Jeigu mašina turi automatišką transmisijos dėžę, patikrinkite alyvos kiekį pagal fabriko duotas taisykles. Pavasarį ir rudenį nustatykite karburatoriaus veikimą. Kiekvienas neaiškus garsas ar veikimas yra gedimo pradžia, to dėl tuojau važiuokite pas mechaniką, patikrinti.

Tie važiavimo patarimai ir taisyklės neduoda mašinai garantijos 100,000 mylių be jokių trūkumų, bet padės išlaikyti mašiną ekonomišką, darbingą ir patogią per ilgą periodą be įvairių trūkumų.

A. J. Jr.

Tikiu, kad mes nesame gimę bet ir tam, kad atliktume savo pareigą; ir mes atnešime sau daug palaimos, kai žinosime, kur yra mūsų pareiga. Fr. Nietzsche

---

Meilė yra dangiškas kvėpavimas rojaus oru.

—V. Hugo